Betreft	Veiligheidsregio Haaglanden (afgekort VRH)	**Datum**	26-08-2026

Nr.	Betreft	Vraag
1.	Algemeen	Stelt de VRH eisen aan de screening van personeel dat toegang krijgt tot de VRH-omgeving en gevoelige systemen (bijv. VOG, VGB)? Dit is relevant gezien het karakter van een veiligheidsregio (meldkamer, C2000).
Antwoord	Wij verwachten dat u in de beschrijving van de aangeboden dienstverlening aangeeft of en hoe u screening en toezicht op het personeel heeft ingeregeld.	

Nr.	Betreft	Vraag
2.	Aanbestedingsdocument Paragraaf 5.1 vs 5.2	Tellen de gevraagde voorbeeld-rapportages mee in de paginalimiet? §5.1 (K1) vermeldt "exclusief rapportages"; bij §5.2 (K2) worden rapportages niet expliciet uitgezonderd. Geldt de uitzondering ook voor de bij K2 gevraagde rapportages?
Antwoord	Ja. De uitzondering voor rapportages geldt ook voor K2. Eventuele rapportages of rapportagevoorbeelden worden niet meegerekend in de maximale omvang van 15 pagina’s.	

Nr.	Betreft	Vraag
3.	Aanbestedingsdocument Paragraaf 1.4	Welke Microsoft-licentietypen en -aantallen zijn binnen de VRH beschikbaar (bijv. E5 Security, F3, F5 Security, Defender for Servers Plan 1/2)?
Antwoord	Er wordt gebruik gemaakt van de volgende licenties: E5 licenties 851 ingekocht, 738 totaal in gebruik. F3 licenties 630 ingekocht, 611 totaal in gebruik. Defender + Purview extensie 630 ingekocht, 611 totaal in gebruik Entra ID P1 1481 licenties Entra ID p2 1481 licenties Defender for Endpoint 1481 ingekocht, 998 totaal in gebruik. Microsoft Defender for Cloud 113 in gebruik opgedeeld in de volgende structuur: 6 SQL servers 27 opslag accounts 8 Azure SQL Databases 38 Servers 21 Key Vaults 13 Resource Managers	

Nr.	Betreft	Vraag
4.	Aanbestedingsdocument Paragraaf §1.8 vs §5.5	Hoe worden de in §1.8 genoemde optionele aanvullingen op de dienstverlening bekostigd, gezien §5.5 stelt dat geen andere tarieven in rekening mogen worden gebracht?
Antwoord	Optionele dienstverlening, niet zijnde SIEM-SOC, kan aan de overeenkomst kunnen worden toegevoegd. Dit gebeurt in overleg en afstemming met de opdrachtnemer. Deze toevoegingen maken daarmee onderdeel uit van de aanbesteding en de daaruit voortvloeiende overeenkomst. Voor optionele dienstverlening worden tarieven in overleg bepaald.	

Nr.	Betreft	Vraag
5.	Bijlage 2 (overeenkomst) art. 8.2 vs Bijlage 4 (GIBIT 2025) art. 11.8	Welke indexeringsformule geldt voor het maandtarief: de CPI (concept-overeenkomst art. 8.2) of de CBS J6202-index (GIBIT 2025, art. 11.8)? De documenten zijn op dit punt tegenstrijdig.
Antwoord	De in de overeenkomst opgenomen CPI-indexering prevaleert. Voor de indexering van het maandtarief geldt daarom de indexeringsregeling zoals opgenomen in artikel 8.2 van de conceptovereenkomst.	

Nr.	Betreft	Vraag
6.	Aanbestedingsdocument Parafraaf §1.4	Wat is het huidige gemiddelde dagelijkse logvolume (GB/dag) in de Sentinel-workspace, zodat inschrijvers de dienstverlening correct kunnen begroten?
Antwoord	Gemiddelde dagelijkse logvolume op basis van de afgelopen 30 dagen is 9.4GB per dag in de Analytics Tier.	

Nr.	Betreft	Vraag
7.	Aanbestedingsdoc §5.5 vs §1.3 (RACI)	Wie draagt de kosten van de Microsoft Sentinel Log Analytics workspace? Het betreft data-ingestie (per table plan: Analytics-, Basic- en Auxiliary-plan), analytics retention, long-term retention en eventuele commitment tier-kosten. Vallen deze kosten onder het vaste maandtarief van € 15.000, of betaalt de VRH deze rechtstreeks aan Microsoft via haar eigen Azure-abonnement?
Antwoord	De VRH betaalt deze kosten rechtstreeks aan Microsoft via haar eigen Azure tenant.	

Nr.	Betreft	Vraag
8.	Aanbestedingsdocument, blz. 15, B) Controleverklaring	Aanbestedende dienst vraagt op verzoek een controleverklaring met goedkeurende strekking zonder continuïteitsparagraaf over de twee meest recent afgesloten boekjaren. Inschrijver maakt gebruik van de accountantsverklaring uit het geconsolideerde jaarverslag van haar moedermaatschappij en publiceert geen zelfstandige cijfers. Inschrijver voldoet zelfstandig aan de gestelde selectiecriteria en doet geen beroep op de draagkracht van haar moedermaatschappij om te voldoen aan de selectiecriteria. Accepteert Aanbestedende dienst de accountantsverklaring van onze moedermaatschappij in combinatie met de 403 verklaring welke gedeponeerd is bij de Kamer van Koophandel zonder dat er een eigen UEA voor onze moedermaatschappij wordt ingediend?
Antwoord	Aangezien de inschrijver aangeeft zelfstandig aan de gestelde selectiecriteria te voldoen en geen beroep doet op de financiële draagkracht van de moedermaatschappij, hoeft geen afzonderlijk UEA van de moedermaatschappij te worden ingediend. Bij opvragen van deze bewijslast dient een verklaring van een accountant dat aan de geschiktheidseisen wordt voldaan te worden in gediend.	

Nr.	Betreft	Vraag
9.	Vraag 1	Kunt u aangeven wat het huidige gemiddelde Microsoft Sentinel ingestvolume is (GB/dag en GB/maand) over de afgelopen 12 maanden?
Antwoord	Zie antwoord vraag 6.	

Nr.	Betreft	Vraag
10.	Vraag 2	Kunt u aangeven welke retentie-instellingen momenteel worden toegepast binnen Microsoft Sentinel en Azure Log Analytics?
Antwoord	Retentie-instellingen zijn deels ingesteld op basis van de BIO2. Deze dienen verder uitgewerkt te worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
11.	Vraag 3	Begrijpen wij correct dat alle kosten voor Microsoft Sentinel, Azure Log Analytics-opslag, gegevensretentie en dataverwerking onderdeel dienen te zijn van het vaste maandtarief van €15.000?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 7.	

Nr.	Betreft	Vraag
12.	Vraag 4	Kunt u een overzicht verstrekken van alle huidige logbronnen die aangesloten zijn op Microsoft Sentinel?
Antwoord	Azure Activity Azure Firewall Azure Key Vault Azure SQL Databases Azure Storage Accounts Microsoft 365 Microsoft 365 Insider Risk Management Microsoft Entra ID	

Nr.	Betreft	Vraag
13.	Vraag 5	Indien gedurende de overeenkomst nieuwe logbronnen worden toegevoegd, vallen onboarding, use-caseontwikkeling en beheer hiervan binnen het vaste maandtarief?
Antwoord	Correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
14.	Vraag 6	Zijn er niet-Microsoft logbronnen aanwezig of gepland binnen de contractperiode die eveneens binnen de dienstverlening moeten worden opgenomen?
Antwoord	Er zijn geen niet-Microsoft logbronnen aanwezig.	

Nr.	Betreft	Vraag
15.	Vraag 7	Worden Sentinel-configuraties, analytics rules, playbooks, watchlists, workbooks en overige detectiecomponenten beschikbaar gesteld aan de nieuwe opdrachtnemer?
Antwoord	Ja.	

Nr.	Betreft	Vraag
16.	Vraag 8	Dient historische data uit de huidige omgeving te worden gemigreerd of volstaat overdracht van configuratie en operationele content?
Antwoord	Historische data staan in huidige omgeving en wordt dus meegenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
17.	Vraag 9	Welke medewerking mag de nieuwe opdrachtnemer verwachten van de huidige leverancier gedurende de transitiefase?
Antwoord	Medewerking van de huidige zal beperkt zijn. Wel krijgt de leverancier toegang tot de Microsoft tenant. Het implementatietarief is hierop afgestemd.	

Nr.	Betreft	Vraag
18.	Vraag 10	Welke classificatiemethodiek voor security-incidenten hanteert de VRH momenteel?
Antwoord	De VRH gebruikt de CIA-driehoek als classificatiemethodiek.	
Nr.	**Betreft**	**Vraag**
19.	Vraag 11	Welke responstijden en escalatietijden verwacht de VRH voor de verschillende incidentcategorieën?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
20.	Vraag 12	Mag de opdrachtnemer first-response maatregelen uitvoeren, zoals het isoleren van endpoints of blokkeren van accounts?
Antwoord	Zoals beschreven in paragraaf 1.5.2 kan de opdrachtnemer binnen de overeengekomen scope first-response maatregelen uitvoeren, waaronder het isoleren van een device en/of account. De verdere verantwoordelijkheidsverdeling en afstemming met de betrokken beheerleveranciers wordt gedurende de implementatie nader ingericht.	

Nr.	Betreft	Vraag
21.	Vraag 13	Is buiten kantooruren een bereikbaarheidsdienst vanuit Team ICT Beheer beschikbaar voor escalaties vanuit het SOC?
Antwoord	Voor P1-incidenten is binnen de VRH een 24x7 bereikbaarheidsdienst ingericht waarop het SOC indien nodig kan escaleren.	

Nr.	Betreft	Vraag
22.	Vraag 14	Kunt u aangeven welke operationele verantwoordelijkheden door KPN, Proact en Proxsys worden uitgevoerd die raakvlakken hebben met de dienstverlening?
Antwoord	De operationele verantwoordelijkheden van de huidige leveranciers en de raakvlakken met de gevraagde dienstverlening zijn op hoofdlijnen beschreven in paragraaf 1.3 en 1.4 van het aanbestedingsdocument. Van inschrijver wordt verwacht dat deze op basis hiervan beschrijft hoe de samenwerking en afstemming met de betrokken leveranciers wordt ingericht.	

Nr.	Betreft	Vraag
23.	Vraag 15	Zijn er bestaande operationele overlegstructuren, CAB's of security overleggen waarop de opdrachtnemer dient aan te sluiten?
Antwoord	De VRH verwacht hiervoor een voorstel van Opdrachtnemer in de beantwoording van de dienstverlening. De VRH werkt aan een goede invulling van de overleggen over de verschillende onderwerpen met de betrokken partijen.	

Nr.	Betreft	Vraag
24.	Vraag 16	Welke KPI's verwacht de VRH minimaal terug te zien in maand-, kwartaal- en managementrapportages?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
25.	Vraag 17	Verwacht de VRH ondersteuning ten behoeve van ENSIA-audits, BIO2-controls en NIS2-verantwoording als onderdeel van de standaarddienstverlening?
Antwoord	Ja. Voor zover dit betrekking heeft op de SIEM- en SOC-dienstverlening, verwacht de VRH dat ondersteuning van inschrijver bij BIO/BIO2, NIS2 en relevante audits onderdeel is van de standaarddienstverlening.	

Nr.	Betreft	Vraag
26.	Vraag 18	Zijn voorbeelden van huidige of gewenste managementrapportages beschikbaar?
Antwoord	De VRH beschikt niet over voorbeelden die voor deze aanbesteding worden voorgeschreven. Van inschrijver wordt verwacht dat deze in de eigen aanbieding aangeeft welke managementrapportages binnen de aangeboden dienstverlening worden geleverd.	

Nr.	Betreft	Vraag
27.	Vraag 19	Staat de VRH open voor de inzet van AI-functionaliteiten zoals Microsoft Security Copilot?
Antwoord	Ja. De VRH staat open voor de inzet van AI-functionaliteiten, waaronder Microsoft Security Copilot. Indien inschrijver deze inzet als onderdeel van de aangeboden SIEM- en SOC-dienstverlening, dienen de kosten hiervan binnen het vaste maandtarief te vallen.	

Nr.	Betreft	Vraag
28.	Vraag 20	Worden periodieke verbeterinitiatieven, use-caseontwikkeling en optimalisatie van detectieregels beschouwd als onderdeel van het vaste maandtarief?
Antwoord	Ja. Dit maakt onderdeel uit van de gevraagde SIEM- en SOC-dienstverlening en daarmee van het vaste maandtarief. Van inschrijver wordt verwacht dat deze aangeeft hoe hier gedurende de looptijd invulling aan wordt gegeven.	

Nr.	Betreft	Vraag
29.	Vraag 21	Kan de VRH een indicatie geven van de beschikbare capaciteit vanuit Team ICT Beheer gedurende de implementatiefase?
Antwoord	De VRH geeft hiervoor vooraf geen vaste capaciteit aan. Van inschrijver wordt verwacht dat deze in het implementatieplan aangeeft welke inzet vanuit VRH noodzakelijk is, uitgesplitst naar functies, expertisegebieden en benodigde uren. De VRH verwacht daarbij een realistische inzet passend bij de omvang van de organisatie en de opdracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
30.	Vraag 22	Zijn er kritische periodes of change freezes tussen gunning en livegang op 1 januari 2027?
Antwoord	De VRH hanteert rond de jaarwisseling een change freeze. Deze loopt naar verwachting vanaf circa twee weken voor de jaarwisseling tot en met 2 januari 2027. Inschrijver dient hiermee rekening te houden in het implementatieplan.	

Nr.	Betreft	Vraag
31.	Vraag 23	Hoe wordt omgegaan met significante groei van het aantal gebruikers, logbronnen of datavolume gedurende de looptijd van de overeenkomst?
Antwoord	De VRH verwacht geen significante groei van het aantal gebruikers. De dienstverlening dient gedurende de looptijd van de overeenkomst schaalbaar te zijn. Van de opdrachtnemer wordt verwacht dat deze groei van het aantal gebruikers, logbronnen, workloads en datavolumes kan accommoderen binnen de aangeboden dienstverlening en de daarbij behorende beheerprocessen.	

Nr.	Betreft	Vraag
32.	Vraag 24	Kan VRH bevestigen dat volumegroei aanleiding kan zijn tot herijking van de dienstverlening en tarieven?
Antwoord	Volumegroei geeft op zichzelf geen aanleiding tot herijking van de dienstverlening en tarieven.	

Nr.	Betreft	Vraag
33.	Vraag 25	Valt onboarding van toekomstige logbronnen binnen het vaste maandtarief ongeacht omvang en complexiteit?
Antwoord	Correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
34.	Vraag 26	Is jaarlijkse prijsindexatie toegestaan gedurende de looptijd van de overeenkomst?
Antwoord	Ja. Jaarlijkse prijsindexatie is gedurende de looptijd van de overeenkomst toegestaan, zie artikel 8 Vergoeding, facturatie en betaling in de concept overeenkomst.	

Nr.	Betreft	Vraag
35.	Vraag 27	Welke opzeggingsvoorwaarden gelden voor beide partijen gedurende de contractduur?
Antwoord	De overeenkomst wordt aangegaan voor 4 jaar vanaf 1 januari 2027 met vervolgens verlengingsopties van telkens 1 jaar. De overeenkomst verlengt automatisch, tenzij de VRH deze opzegt met een termijn van minimaal 6 maanden. Zie verder de GIBIT2025.	

Nr.	Betreft	Vraag
36.	Vraag 28	Kan VRH bevestigen dat de meest recente versie van GIBIT 2025 integraal van toepassing is?
Antwoord	Ja. Op deze aanbesteding is de meest recente versie van de Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT 2025), zoals opgenomen in de aanbestedingsstukken, van toepassing.	

Nr.	Betreft	Vraag
37.	Vraag 29	Zijn de aansprakelijkheidsbepalingen uit de conceptovereenkomst leidend boven eventuele tegenstrijdige bepalingen uit andere documenten?
Antwoord	De aansprakelijkheidsregeling is integraal opgenomen in de conceptovereenkomst en vormt het uitgangspunt voor de opdracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
38.	Vraag 30	Worden indirecte schade, gevolgschade en bedrijfsschade uitgesloten conform gebruikelijke marktstandaarden?
Antwoord	Nee.	

Nr.	Betreft	Vraag
39.	Vraag 31	Wordt de opdrachtnemer aangemerkt als verwerker in de zin van de AVG?
Antwoord	Ja. Voor zover de opdrachtnemer in het kader van de dienstverlening persoonsgegevens verwerkt ten behoeve van VRH, wordt de opdrachtnemer aangemerkt als verwerker in de zin van de AVG.	

Nr.	Betreft	Vraag
40.	Vraag 32	Zijn doorgiften buiten de EU toegestaan indien passende waarborgen aanwezig zijn?
Antwoord	Doorgifte van persoonsgegevens buiten de EER is uitsluitend toegestaan indien dit vooraf door VRH is goedgekeurd en wordt voldaan aan de vereisten van hoofdstuk V van de AVG, waaronder het treffen van passende waarborgen.	

Nr.	Betreft	Vraag
41.	Vraag 33	Hoe vaak verwacht VRH gebruik te maken van auditrechten onder de overeenkomst?
Antwoord	VRH verwacht nu auditrechten slechts incidenteel en op basis van concrete aanleiding te gebruiken.	

Nr.	Betreft	Vraag
42.	Vraag 34	Kunnen auditkosten die specifiek voor VRH worden gemaakt worden doorbelast?
Antwoord	Nee. Kosten die samenhangen met het faciliteren van audits maken onderdeel uit van de contractuele verplichtingen van opdrachtnemer en zijn onderdeel van het vaste maandtarief.	

Nr.	Betreft	Vraag
43.	Vraag 35	Is exit-ondersteuning onderdeel van het vaste maandtarief of separaat vergoed?
Antwoord	De exitwerkzaamheden zijn onderdeel van het vaste maandtarief.	

Nr.	Betreft	Vraag
44.	Vraag 36	Wat is de maximale duur van een exit periode die VRH verwacht?
Antwoord	De VRH heeft geen maximale duur voor de exitperiode voorgeschreven. Van de opdrachtnemer wordt verwacht dat de dienstverlening gedurende de looptijd beheersbaar en overdraagbaar blijft en dat bij beëindiging van de overeenkomst een zorgvuldige overdracht naar de VRH of een opvolgende leverancier kan worden uitgevoerd.	

Nr.	Betreft	Vraag
45.	Vraag 37	Hoe wordt omgegaan met werkzaamheden die aantoonbaar buiten de scope van de aanbesteding vallen?
Antwoord	Indien sprake is van werkzaamheden die aantoonbaar buiten de scope van de overeenkomst vallen, worden deze niet geacht onderdeel uit te maken van de vaste dienstverlening. Dergelijke werkzaamheden kunnen uitsluitend na voorafgaande afstemming en akkoord van VRH worden uitgevoerd en vergoed conform de contractueel overeengekomen tarieven dan wel nader overeen te komen tarieven.	

Nr.	Betreft	Vraag
46.	Vraag 38	Is inzet van gespecialiseerde onderaannemers toegestaan gedurende de contractperiode?
Antwoord	Ja, mits vooraf schriftelijk melding wordt gedaan van nieuwe of gewijzigde onderaannemers en aan de voorwaarden uit de overeenkomst wordt voldaan. Opdrachtnemer blijft onverminderd verantwoordelijk voor de werkzaamheden van zijn onderaannemers.	

Nr.	Betreft	Vraag
47.	Vraag 39	Is een ISAE3402 type II rapport voldoende of worden aanvullende assurance rapportages verwacht?
Antwoord	Onduidelijk is waar deze vraag op betrekking heeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
48.	Vraag 40	Kan VRH bevestigen dat het vaste maandtarief maandelijks vooraf wordt gefactureerd conform paragraaf 5.5?
Antwoord	Ja. VRH bevestigt dat het vaste maandtarief overeenkomstig paragraaf 5.5 van de conceptovereenkomst maandelijks vooraf mag worden gefactureerd.	

Nr.	Betreft	Vraag
49.	Vraag 41	Staat de VRH open voor de inzet van AI-ondersteunde analyse, triage en rapportage, zoals Microsoft Security Copilot of vergelijkbare technologie, wanneer dit aantoonbaar bijdraagt aan kwaliteit, snelheid en consistentie van de SIEM-SOC-dienstverlening?
Antwoord	Ja. De VRH staat hiervoor open wanneer dit aantoonbaar bijdraagt aan de kwaliteit van de dienstverlening. De inzet hiervan is niet verplicht. Indien inschrijver deze functionaliteit inzet als onderdeel van de aangeboden SIEM- en SOC-dienstverlening, dienen de kosten hiervan binnen het vaste maandtarief te vallen.	

Nr.	Betreft	Vraag
50.	Vraag 42	Indien AI-ondersteuning wordt ingezet, verwacht de VRH dan dat besluitvorming en validatie van incidenten altijd onder verantwoordelijkheid van gekwalificeerde security-analisten blijven plaatsvinden?
Antwoord	Ja. AI-functionaliteit kan ondersteunend worden ingezet. De verantwoordelijkheid voor beoordeling, validatie en besluitvorming bij security-incidenten blijft bij gekwalificeerde security-analisten.	

Nr.	Betreft	Vraag
51.	Vraag 43	Kan de VRH aangeven welk volwassenheidsniveau zij nastreeft voor monitoring, detectie, response en continue verbetering gedurende de contractperiode?
Antwoord	De VRH kan op dit moment niet aangeven welk volwassenheidsniveau zij nastreeft voor monitoring, detectie, response en continue verbetering gedurende de contractperiode maar het niveau moet passen bij een veiligheidsregio.	

Nr.	Betreft	Vraag
52.	Vraag 44	Verwacht de VRH dat de opdrachtnemer jaarlijks een security operations roadmap oplevert met verbeterinitiatieven voor use cases, automatisering, rapportages en incidentrespons?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
53.	Vraag 45	Verwacht de VRH dat threat hunting risico gebaseerd wordt ingericht op basis van dreigingsbeeld, sectorinformatie, BIO2/NIS2-prioriteiten en actuele aanvalstechnieken?
Antwoord	Ja.	

Nr.	Betreft	Vraag
54.	Vraag 46	Staat de VRH open voor periodieke purple teamachtige validatie van detectieregels en use cases, bijvoorbeeld door simulaties of gecontroleerde aanvalsscenario's?
Antwoord	De VRH staat hier open voor. Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft op welke wijze de kwaliteit en effectiviteit van detectieregels en use cases wordt geborgd en gevalideerd gedurende de looptijd van de overeenkomst.	

Nr.	Betreft	Vraag
55.	Vraag 47	Verwacht de VRH dat detectieregels en use cases worden gemapt op een standaard framework zoals MITRE ATT&CK?
Antwoord	Ja.	

Nr.	Betreft	Vraag
56.	Vraag 48	Zijn er binnen de VRH operationele technologie, IoT, meldkamer gerelateerde systemen, gebouwbeheersystemen of andere niet-kantoorautomatiseringsomgevingen die in de toekomst relevant kunnen worden voor monitoring?
Antwoord	Mogelijk maar dit is nu niet voorzien.	

Nr.	Betreft	Vraag
57.	Vraag 49	Verwacht de VRH dat de SIEM-SOC-dienstverlening actief bijdraagt aan het meten en verbeteren van Zero Trust-controls, zoals identity, device compliance, conditional access en privileged access?
Antwoord	Ja, het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
58.	Vraag 50	Staat de VRH open voor periodieke externe attack-surface-inzichten als onderdeel van strategische advisering, bijvoorbeeld zicht op publiek bereikbare assets, kwetsbaarheden en blootgestelde diensten?
Antwoord	Ja, het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
59.	Vraag 51	Hoe verwacht de VRH dat bevindingen uit Microsoft Defender for Cloud, Defender Vulnerability Management of vergelijkbare bronnen worden meegenomen in SOC-analyses en rapportages?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
60.	Vraag 52	Kan de VRH aangeven welke processen, applicaties of informatiestromen als meest kritisch worden beschouwd voor prioritering in monitoring, detectie en incidentrespons?
Antwoord	De VRH werkt momenteel aan het verder in kaart brengen en classificeren van kritische processen, applicaties en informatiestromen. Op dit moment zijn hiervoor nog geen definitieve overzichten beschikbaar. Van inschrijver wordt verwacht de aanbieding te baseren op de beschikbare informatie. Als gedurende de implementatie aanvullende relevante informatie beschikbaar komt, zal deze met de opdrachtnemer worden gedeeld. De IAM-processen worden als het meest kritisch beschouwd. De informatiestromen op SharePoint zijn het meest belangrijk omdat hierin veel data staat.	

Nr.	Betreft	Vraag
61.	Vraag 53	Verwacht de VRH dat sectorspecifieke dreigingsinformatie voor veiligheidsregio's, overheid en vitale processen expliciet wordt meegenomen in threat intelligence en advisering?
Antwoord	Ja.	

Nr.	Betreft	Vraag
62.	Vraag 54	Verwacht de VRH naast periodieke rapportages ook actuele dashboards voor management, securitybeheer en operationele opvolging?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
63.	Vraag 55	Welke mate van automatisering binnen Microsoft Sentinel SOAR-playbooks acht de VRH wenselijk voor triage, verrijking, escalatie en containment?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
64.	Vraag 56	Verwacht de VRH periodieke kennissessies of table top oefeningen voor Team ICT Beheer als onderdeel van de dienstverlening?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
65.	Vraag 57	Moet de opdrachtnemer aansluiten op bestaande crisismanagement- of continuïteit processen van de VRH bij ernstige security-incidenten?
Antwoord	Hierop zal de opdrachtnemer inderdaad aansluiten.	

Nr.	Betreft	Vraag
66.	Vraag 58	Verwacht de VRH dat de opdrachtnemer periodiek aantoonbare verbeteringen rapporteert, zoals afname false positives, verbetering detectiedekking, snellere triage of hogere automatiseringsgraad?
Antwoord	Ja, het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
67.	Vraag 59	Verwacht de VRH dat nieuwe of gewijzigde eisen uit BIO2, NIS2, ISO 27001/2 of andere relevante kaders actief worden vertaald naar een jaarlijks verbeterplan voor SIEM-SOC?
Antwoord	Ja, het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
68.	Advies	Opdrachtgever geeft aan advies over verbetermaatregelen te willen tav informatiebeveiliging, monitoring en detectie. Is dit advies direct gerelateerd aan de SIEM-SOC service of gaat dit verder en is dit echt in de vorm van (business)consultancy? In dat laatste geval, kunt u een nadere toelichting geven op uw huidige maturiteitsniveau en Risico-houding? (maturity level en risk-appetite).
Antwoord	In basis is dit advies direct gerelateerd aan de SIEM_SOC dienstverlening. Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
69.	Nederlandse Taal	Is de aanname van inschrijver correct dat de volledige dienstverlening Nederlandstalig dient te zijn?
Antwoord	Dat is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
70.	Huidige situatie	Wat is het logvolume (GB), EPS, incidenten en false-positive-rate in de huidige situatie?
Antwoord	Zie antwoord over logvolume bij vraag 17. Over security-incidenten en operationele securitykengetallen doet de VRH geen uitspraken. Indien van toepassing wordt relevante informatie met de gegunde opdrachtnemer gedeeld tijdens de implementatiefase.	

Nr.	Betreft	Vraag
71.	Huidige situatie	Opdrachtgever geeft in paragraaf 1.4 welliswaar een beknopt overzicht van haar huidige IT-omgeving, maar om een goede inschatting te maken krijgt inschrijver graag een duidelijk overzicht van de aan te sluiten logbronnen, assets, etc.
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 12.	

Nr.	Betreft	Vraag
72.	all-in tarief	Aan inschrijvers wordt gevraagd om akkoord te gaan met een all-in tarief, waarvoor de scope beschreven staat op pagina 26 van het aanbestedingsdocument. Wij gaan ervan uit dat u met "alle kosten voor onder andere 24/7 SOC-dienstverlening, monitoring, detectie, incidentanalyse, rapportages, advisering, alle benodigde software en systemen, scans, opslagcapaciteit, dataverbruik, beheer en onderhoud. Alle kosten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de SIEM-SOC dienstverlening" doelt op de kosten die inschrijver moet maken voor het leveren van de dienst en niet op kosten die gelden aan de kant van opdrachtgever (licenties, storage, data ingest, etc.)?
Antwoord	Correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
73.	Transitie	Welke contractuele overdrachtsverplichtingen heeft de huidige leverancier en tot welke datum is deze leverancier beschikbaar voor kennisoverdracht?
Antwoord	Voor de eerste vraag: zie antwoord vraag 17. Met betrekking tot de tweede vraag: de huidige dienstverlening eindigt op 31 december 2026.	

Nr.	Betreft	Vraag
74.	Transitie	Kan VRH aangeven welke documentatie vóór aanvang beschikbaar wordt gesteld, waaronder architectuur, connectorinventaris, use-casecatalogus, analytics rules, playbooks, watchlists, workbooks, incidentprocedures en uitzonderingenregister?
Antwoord	Voor zover relevante documentatie beschikbaar is in de tenant, zal deze tijdens de transitie worden overgedragen. De verwachting is dat de beschikbare informatie beperkt is. Hiermee moet rekening worden gehouden in de implementatie.	

Nr.	Betreft	Vraag
75.	Transitie	Blijven alle Sentinel-configuraties, rules, playbooks, workbooks, data en intellectual-propertyrechten bij VRH beschikbaar, zonder beperkingen van de huidige leverancier?
Antwoord	Dat is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
76.	In scope	Hoeveel users, endpoints, servers en tenants vallen bij aanvang binnen de dienstverlening?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
77.	In scope	Kan VRH voor de afgelopen twaalf maanden per maand inzicht geven in het totale ingestvolume in Microsoft Sentinel (GB) per dag?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 6.	

Nr.	Betreft	Vraag
78.	In scope	Is de SIEM-SOC dienstverlener verantwoordelijk voor Defender for Cloud? Indien ja, kan VRH voor de afgelopen twaalf maanden per maand inzicht geven in het verbruik in Defender for Cloud: * het totaal aantal servers (servers); * het totaal aantal containers (vCores); * het totaal aantal databases (instances); * het totaal aantal storage (storage accounts); * het totaal aantal APIs (subscriptions); * het totaal aantal App Services (instances); * het totaal aantal Key Vaults (key vaults); * het totaal aantal Resources Managers (subscriptions).
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
79.	Implementatie	Welke acceptatiecriteria bepalen dat de implementatie “succesvol” is afgerond en de tweede 50% van de implementatievergoeding factureerbaar wordt?
Antwoord	Van inschrijver wordt verwacht dat deze in het implementatieplan de aanpak, mijlpalen en beoogde resultaten van de implementatie beschrijft. De implementatie wordt als succesvol afgerond beschouwd wanneer de overeengekomen implementatiewerkzaamheden zijn uitgevoerd, de dienstverlening conform de overeenkomst operationeel kan worden gestart en dit door de VRH is geaccepteerd.	

Nr.	Betreft	Vraag
80.	Security monitoring 24/7	Wordt met 24/7 monitoring ook 24/7 "eyes on glass" verwacht?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
81.	Darkweb-monitoring	Hoeveel domeinen, merken, VIP’s, e-maildomeinen, IP-ranges en overige kenmerken moeten door de darkwebdienst worden gemonitord?
Antwoord	Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe de darkweb-monitoring binnen de aangeboden dienstverlening wordt ingericht en welke relevante kenmerken daarbij worden gemonitord.	

Nr.	Betreft	Vraag
82.	Scans	Welke typen scans vallen onder “scans” en welke frequentie, scope en volumes verwacht VRH? Kan VRH aangeven of hieronder uitsluitend darkweb-scans vallen, of ook vulnerability scans, exposure monitoring, attack-surface monitoring, credential monitoring en andere scan-activiteiten?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
83.	Sa e	Verwacht VRH dat dienstverlener OLA's afsluit met de andere leverende dienstverleners voor incident afhandeling en afstemming?
Antwoord	De VRH blijft regievoerder. Van inschrijver wordt wel verwacht dat deze beschrijft hoe de operationele samenwerking, incidentafhandeling, afstemming en escalatie met de andere leveranciers van de VRH wordt ingericht.	

Nr.	Betreft	Vraag
84.	In scope	Kan VRH bevestigen dat het vaste maandtarief betrekking heeft op reguliere alerttriage en incidentanalyse, en dat specialistische werkzaamheden van een Incident Response Team, zoals digitaal forensisch onderzoek, malwareanalyse, crisisbegeleiding, herstelondersteuning en inzet op locatie, buiten het vaste maandtarief vallen en separaat worden afgenomen?
Antwoord	De gevraagde dienstverlening dient op basis van een all-in-tarief te worden aangeboden. Het vaste maandtarief dient alle werkzaamheden te omvatten die noodzakelijk zijn voor het leveren van de gevraagde SIEM/SOC-dienstverlening. Inschrijvers dienen eventuele aannames ten aanzien van de benodigde capaciteit en expertise te verwerken in hun aangeboden all-in maandtarief.	

Nr.	Betreft	Vraag
85.	Communicatie	Eis: “Zowel tijdens deze aanbestedingsprocedure als de dienstverlening erna, verwacht de VRH te kunnen communiceren in het Nederlands.” Vraag: Kan VRH bevestigen dat deze eis betrekking heeft op de communicatie tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer, en dat binnen specifieke technische en operationele processen, waaronder incidenten en cases, de Engelse taal op minimaal B2-niveau mag worden gehanteerd?"
Antwoord	De VRH verwacht dat alle communicatie en documentatie binnen de dienstverlening in het Nederlands plaatsvindt.	

Nr.	Betreft	Vraag
86.	All-in prijs - DFIR	Valt het onderzoeken en afhandelen van een grootschalig incident, waarbij de aanvaller zijn doel heeft bereikt (bijvoorbeeld ransomware of data-exfiltratie), inclusief DFIR-werk, binnen de vaste maandelijkse prijs van € 15.000?
Antwoord	Van leverancier wordt ondersteuning bij incidenten verwacht. CERT-dienstverlening heeft VRH in een andere overeenkomst ondergebracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
87.	All-in prijs - Sentinel kosten	Vallen de kosten voor Microsoft Sentinel-ingestie ook onder de genoemde all-in prijs, ook wanneer Sentinel binnen de tenant van VRH draait?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 17.	

Nr.	Betreft	Vraag
88.	Startdatum	In artikel 11.1 staat dat de overeenkomst op 1 oktober 2026 start met de implementatie. In de planning staat de gunning echter begin oktober. Klopt artikel 11.1 dan nog, of moet de startdatum van de implementatie worden aangepast?
Antwoord	De inschrijver constateert terecht dat er een discrepantie bestaat tussen de in artikel 11.1 genoemde startdatum van 1 oktober 2026 en de in de aanbestedingsplanning opgenomen voorlopige gunningsdatum begin oktober 2026. De in artikel 11.1 genoemde datum van 1 oktober 2026 moet daarom worden gelezen als een beoogde startdatum. De daadwerkelijke start van de implementatiefase vindt plaats na definitieve gunning en contractondertekening. De implementatieplanning zal in overleg met de geselecteerde opdrachtnemer worden vastgesteld. Waar artikel 11.1 uitgaat van een start op 1 oktober 2026, dient hiervoor de feitelijke startdatum na gunning te worden aangehouden.	

Nr.	Betreft	Vraag
89.	Aanvullende werkzaamheden	In paragraaf 1.8 wordt vermeld dat aanvullende of tijdelijke werkzaamheden kunnen worden toegevoegd. Kan VRH bevestigen dat dergelijke werkzaamheden uitsluitend worden uitgevoerd na wederzijdse overeenstemming over scope, planning, capaciteit en financiële voorwaarden?
Antwoord	Correct. Zie ook antwoord bij vraag 4.	

Nr.	Betreft	Vraag
90.	BIO2-doelstellingen	VRH streeft naar BIO2-volwassenheidsniveau 3 in 2027 en niveau 4 in 2029. Welke concrete bijdrage, deliverables en ondersteuning verwacht VRH hierbij van de SIEM/SOC-leverancier?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
91.	Adviseringscomponent	Kan VRH aangeven welke minimale inzet wordt verwacht voor de adviesfunctie, waaronder periodieke overleggen, verbeterplannen, roadmap-ondersteuning, BIO2-ondersteuning en ad-hoc securityadvies binnen het vaste maandtarief?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
92.	Multivendor verantwoordelijkheden	Kan VRH de verantwoordelijkheidsverdeling verduidelijken tussen de nieuwe SIEM/SOC-leverancier, Proact als technisch beheerder, Proxsys voor connectiviteit en het interne Team ICT Beheer bij securityincidenten, wijzigingen en operationele escalaties?
Antwoord	Nadere uitwerking van de verantwoordelijkheidsverdeling bij securityincidenten, wijzigingen en operationele escalaties zal plaatsvinden tijdens de implementatiefase. Van de SIEM/SOC-leverancier wordt verwacht dat deze hierin constructief samenwerkt met VRH en de overige betrokken dienstverleners.	

Nr.	Betreft	Vraag
93.	SLA's en responstijden	Welke concrete SLA's verwacht VRH voor detectie, triage, classificatie, escalatie, First Response, beschikbaarheid van de dienstverlening en eventuele rapportage- of portaalvoorzieningen, uitgesplitst naar prioriteitsniveau?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
94.	Ondersteuning bij major incidents	Kan VRH bevestigen of ondersteuning bij omvangrijke securityincidenten, forensisch onderzoek, crisismanagement en herstelcoördinatie onderdeel vormt van de reguliere dienstverlening of uitsluitend op basis van aanvullende afspraken wordt afgenomen?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
95.	Incident Response-afbakening	Kan VRH nader specificeren welke incidentresponsactiviteiten binnen het vaste maandtarief vallen en waar de grens ligt tussen reguliere SOC-incidentafhandeling en aanvullende Incident Response-dienstverlening?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
96.	First response-bevoegdheden	VRH noemt First Response, waaronder het isoleren van een device en/of account. Kan VRH verduidelijken welke containment-acties de SOC-leverancier zelfstandig mag uitvoeren en voor welke acties voorafgaande autorisatie van VRH vereist is?
Antwoord	Het isoleren van een device en/of account zal de First Response zijn, waarna direct contact opgenomen dient te worden met de VRH voor verdere acties.	

Nr.	Betreft	Vraag
97.	Scopegroei gedurende de looptijd	Kan VRH aangeven welke uitgangspunten ten aanzien van omvang, gebruikersaantallen, logbronnen en datavolumes ten grondslag liggen aan het vaste maandtarief en op welke wijze substantiële uitbreiding van de dienstverlening gedurende de contractduur wordt behandeld?
Antwoord	De ontwikkeling van de omgeving en het logvolume gedurende de looptijd kan niet vooraf worden gekwantificeerd. Van inschrijver wordt verwacht hiermee rekening te houden binnen de aangeboden dienstverlening en het vaste maandtarief.	

Nr.	Betreft	Vraag
98.	Transitieondersteuning	Is de huidige leverancier verplicht medewerking te verlenen aan de transitie naar de nieuwe opdrachtnemer en, zo ja, welke ondersteuning en overdrachtsperiode zijn hiervoor voorzien?
Antwoord	De VRH voorziet een overdrachtsperiode waarin de huidige leverancier en nieuwe opdrachtnemer gezamenlijk zorgen voor een beheerste overgang en continuïteit van de dienstverlening. De exacte duur en invulling van deze periode worden tijdens de implementatiefase nader vastgesteld. Zie verder antwoord bij vraag 17.	

Nr.	Betreft	Vraag
99.	Overdracht huidige leverancier	Welke verplichtingen heeft de huidige leverancier ten aanzien van overdracht van de bestaande SIEM/SOC-dienstverlening, waaronder detectieregels, use cases, playbooks, dashboards, threat-intelligenceconfiguraties, documentatie en operationele procedures? Kan VRH bevestigen dat deze configuratieonderdelen en documentatie aan de nieuwe opdrachtnemer beschikbaar worden gesteld, voor zover hierop geen intellectuele eigendomsbeperkingen rusten?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 17.	

Nr.	Betreft	Vraag
100.	Scope logbronnen en volumes	Kan VRH een overzicht verstrekken van de logbronnen die bij aanvang van de dienstverlening binnen scope vallen, inclusief type logbron, huidige aansluiting op Sentinel, gemiddeld dagelijks volume (GB/dag) en piekvolume (GB/dag)?
Antwoord	Voor antwoord zie vraag 11	

Nr.	Betreft	Vraag
101.	Azure/Sentinel kosten	Kan VRH bevestigen welke kosten voor Microsoft Sentinel, Log Analytics, Azure Monitor en overige Azure-consumption door VRH worden gedragen en welke kosten expliciet binnen het vaste maandtarief van €15.000 door opdrachtnemer moeten worden opgenomen?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 72.	

Nr.	Betreft	Vraag
102.	Sentinel ownership	Kan VRH bevestigen dat de bestaande Microsoft Sentinel-omgeving, inclusief Log Analytics Workspace(s), eigendom blijft van en beschikbaar wordt gesteld door VRH en dat de opdrachtnemer deze omgeving overneemt voor beheer, optimalisatie en verdere inrichting, in plaats van een nieuwe Sentinel-omgeving te realiseren?
Antwoord	Correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
103.	Aanbestedingsdocument 1.5, Doelstellingen en uitgangspunten van de opdracht	In het aanbestedingsdocument wordt aangegeven dat Microsoft Sentinel de strategische SIEM-oplossing van VRH is en dat de opdrachtnemer dient aan te sluiten op de bestaande Microsoft-securityarchitectuur van VRH. Staat VRH toe dat een inschrijver voor de Sentinel-functionaliteit gebruikmaakt van een eigen Sentinel-deployment in de VRH tenant?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft, de VRH wil geen vendor-lock in.	

Nr.	Betreft	Vraag
104.	Aanbestedingsdocument 1.4, pag. 6, Huidige situatie ICT security omgeving	Voor het bepalen van de monitoringdienst voor Microsoft Purview ontvangen wij graag een overzicht van de momenteel gebruikte Purview-functionaliteiten en de geplande uitbreidingen. In de aanbestedingsdocumentatie worden retention policies, data labeling en eDiscovery genoemd, maar voor de inrichting van use cases in Microsoft Sentinel is tevens relevant of bijvoorbeeld gebruik wordt gemaakt van: • Microsoft Purview Data Loss Prevention (DLP) • Endpoint DLP • Microsoft Purview Information Protection • Auto-labeling • Insider Risk Management • Communication Compliance • Data Lifecycle Management • Compliance Manager Daarnaast ontvangen wij graag inzicht in de beschikbare Purview-alerts, audit-logging en eventuele bestaande escalatieprocessen rondom compliance- en databeveiligingsincidenten.
Antwoord	De huidige Purview-omgeving is op hoofdlijnen beschreven in paragraaf 1.4 van het aanbestedingsdocument. Purview is nog in ontwikkeling bij de VRH. Van inschrijver wordt verwacht te beschrijven hoe Microsoft Purview binnen de voorgestelde SIEM- en SOC-dienstverlening wordt meegenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
105.	GIBIT	Kan VRH bevestigen dat de laatste zin uit GIBIT artikel 27.2 van toepassing is op deze overeenkomst?
Antwoord	Correct, maar pas na de initiele periode van 4 jaar.	

Nr.	Betreft	Vraag
106.	Aanbestedingsdocument 4.2 Beoordelingsprocedure Kwaliteit	'Als meerdere inschrijvingen eindigen met een gelijke score op de winnende positie, geeft de beoordeling op het gunningscriterium Kwaliteit (totaal van de vragen 5.1 tot en met 5.4) de doorslag'. Aangezien Prijs geen onderdeel is van de beoordeling/gunning, kan er alleen beoordeeld en gegund worden op Kwaliteit. Inschrijver vermoedt daarom dat VRH bedoelt dat bij een gelijke score van 2 (of meer leveranciers) er loting plaatsvindt. Kan VRH dit bevestigen?
Antwoord	Dit wordt aangepast naar: Als meerdere inschrijvingen eindigen met een gelijke score op de winnende positie, geeft de beoordeling op het gunningscriterium Kwaliteit K1 SIEM, vraag 1 de doorslag.	

Nr.	Betreft	Vraag
107.	Aanbestedingsdocument 1.5.3	Is er een exitplan beschikbaar vanuit VRH of KPN dat als leidraad bij de transitieperiode / overname van de dienstverlening kan worden gebruikt?
Antwoord	Vanuit de VRH is geen exitplan beschikbaar.	

Nr.	Betreft	Vraag
108.	Aanbestedingsdocument 1.5.3	Kan VRH bevestigen dat Inschrijver volledige medewerking krijgt vanuit VRH en de huidge leverancier KPN tijdens de transitieperiode / overname van de dienstverlening?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 17.	

Nr.	Betreft	Vraag
109.	Aanbestedingsdocument 1.8 Optioneel	Inschrijver ziet aanvullende dienstverlening zoals toekomstige Microsoft-functionaliteiten of het toevoegen van nieuwe logbronnen als optioneel. Kan VRH bevestigen dat bij een verzoek tot (tijdelijke) aanvullende dienstverlening deze aanvullingen ook verdisconteerd mogen worden in de maandelijkse beheerprijs?
Antwoord	Het toevoegen van nieuwe logbronnen valt binnen de maandelijkse beheerprijs. Toekomstige functionaliteitendie horen bij SIEM-SOC vallen ook onder maandelijkse beheerprijs. Alleen aanvullende niet SIEM-SOC dienstverlening wordt gezien als optioneel.	

Nr.	Betreft	Vraag
110.	Aanbestedingsdocument	Wat is de rol van het VRH Team ICT beheer in het huidige IT-ecosysteem en hun rol in de richting van de andere partijen zoals Proact en Proxsys? Welke rol speelt VRH bij hoog-prioriteitsincidenten buiten kantoortijden?
Antwoord	Het VRH Team ICT verzorgt de regie over de verschillende betrokken leveranciers. Als afstemming over keuzes nodig is of andere beslissingen genomen moeten worden buiten kantoortijden dan is het ICT Team hiervoor bereikbaar.	

Nr.	Betreft	Vraag
111.	Aanbestedingsdocument, Kwaliteitscriterium 3, Strategisch Advies, bullit 1 - verstrekken van ISAE verklaringen type I en II	Kan VRH toelichten wat er bedoeld wordt met het 'verstrekken' van ISAE I en II in het kader van de Advisering?
Antwoord	Het betreft advisering en ondersteuning van leverancier om ISAE verklaring voor stakeholders van de VRH te verkrijgen.	

Nr.	Betreft	Vraag
112.	Aanbestedingsdocument	Samenwerking met Proact en Proxsys Zijn in de huidige dienstverlening tussen Proact, Proxsys en KPN procesafspraken, escalatiematrices, contactstructuren en operationele werkafspraken naar tevredenheid ingericht en beschikbaar voor Inschrijver om die over te nemen? Zo niet, dan ontvangt Inschrijver graag een toelichting van VRH.
Antwoord	Deze zullen met de betrokken partijen worden afgestemd.	

Nr.	Betreft	Vraag
113.		Verwacht VRH een continue darkweb-monitoringdienst of periodieke onderzoeken naar datalekken, credentials en exposure?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
114.	Aanbestedingsdocument	Wat verstaat VRH onder threat hunting en welke frequentie verwacht VRH gedurende de contractperiode?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
115.	Aanbestedingsdocument	Verdeling verantwoordelijkheden Incident Response. Welke concrete handelingen verwacht VRH van de opdrachtnemer inzake first response en containment, en welke handelingen blijven de verantwoordelijkheid van VRH of andere leveranciers?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
116.	Aanbestedingsdocument	Beschikbaarheid van bestaande inrichting Worden de huidige Sentinel-configuraties, detectieregels, use-cases, workbooks, watchlists, playbooks, documentatie en operationele procedures volledig beschikbaar gesteld aan de nieuwe leverancier?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 17.	

Nr.	Betreft	Vraag
117.	Aanbestedingsdocument	Kan VRH inzicht geven in de huidige omvang van de Microsoft Sentinel-omgeving, waaronder: aantal actieve use-cases; aantal analytics rules; aantal automation rules/playbooks; gemiddeld aantal incidenten per maand; gemiddeld logvolume per dag.
Antwoord	Voor vraag over logvolume: zie antwoord vraag 3. Voor vraag over logbronnen: zie antwoord bij vraag 11.	

Nr.	Betreft	Vraag
118.	25	Is opdrachtgever bereid aan dit artikel toe te voegen dat: - Een controle niet wordt verricht door een concurrent van Opdrachtnemer; - Dat de partij die de controle uitvoert gehouden is aan geheimhoudingverplichtingen welke tenminste vergelijkbaar zijn met die welke zijn opgenomen in deze voorwaarden; - Een controle altijd wordt uitgevoerd op basis van een vooraf tussen partijen overeengekomen auditplan; - De resultaten en de vaststelling van de controle en de eventueel op basis daarvan uit te voeren acties tussen partijen worden besproken en overeengekomen tussen partijen.
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
119.	24.10/24.11	Opdrachtnemer verzoekt opdrachtgever te bevestigen dat indien ontbinding van de overeenkomst plaatsvindt op basis van deze artikelen er geen ongedaan making verbintenissen ontstaan.
Antwoord	Opdrachtgever bevestigt dit verzoek niet. De gevolgen van ontbinding worden beheerst door de bepalingen van de overeenkomst en het toepasselijke recht. Voor zover in de overeenkomst specifieke afspraken zijn gemaakt over de gevolgen van beëindiging of ontbinding, zijn die bepalingen leidend.	

Nr.	Betreft	Vraag
120.	22	In het geval van de aanschaf van standaard software van derden (toch) onderdeel is van de uitvraag, ontkomt Opdrachtgever niet aan de desbetreffende licentievoorwaarden. De licentievoorwaarden maken integraal onderdeel van de aankoop van de software. Door middel van licentievoorwaarden worden de rechten en plichten van het gebruik van de software benoemd. Licentievoorwaarden zijn opgesteld door de softwarefabrikant en specifiek geschreven voor de (eind)gebruiker van de software. Om gebruik te mogen maken van de software dienen voorafgaand aan het gebruik de licentievoorwaarden geaccepteerd te worden, zonder acceptatie mag de software simpelweg niet gebruikt worden. Uiteraard zal opdrachtnemer bij de aanbieding de toepasselijke licentievoorwaarden van de vendor meesturen. Kunt u bevestigen dat opdrachtgever akkoord gaat met de licentie- en contractvoorwaarden vanuit de vendor, waaronder de EULA (End User License Agreement)?
Antwoord	Nee. VRH gaat niet op voorhand akkoord met de algemene licentie-, contract- of gebruiksvoorwaarden van leveranciers of softwarefabrikanten, waaronder EULA's. De overeenkomst en aanbestedingsstukken zijn leidend.	

Nr.	Betreft	Vraag
121.	18.6	Een niet gemaximeerde boete zoals opgenomen in dit artikel is niet proportioneel. Bovendien vallen contractuele boetes doorgaans niet onder de dekking van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Bent u derhalve bereid het opnemen van een boetebepaling te heroverwegen? Zo neen, bent u bereid in te stemmen met een maximaal bedrag dat Leverancier aan boetes verschuldigd kan zijn onder deze overeenkomst, bijv. dat het totaal aan boetes gemaximeerd is op 10,000 EURO (ongeacht het aantal gebeurtenissen)?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding de boetebepaling of het daarin opgenomen regime aan te passen. De betreffende bepaling blijft ongewijzigd van toepassing. Het is aan Opdrachtnemer om de dienstverlening zo in te vullen dat boetes niet verschuldigd worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
122.	16.5 iv	Opdrachtnemer acht het in dit artikel bepaalde over het doorleggen naar de verwerker van een door de toezichthouder opgelegde boete niet redelijk, immers de hoogte van een opgelegde boete wordt mede bepaald door omstandigheden (o.m. de door verwerkingsverantwoordelijke gegeven medewerking, in het verleden door de verwerkingsverantwoordelijke begane overtredingen) waarop de verwerker geen invloed heeft. Opdrachtnemer verzoekt de aanbestedende dienst daarom dit artikel te verwijderen. Bent u daartoe bereid?
Antwoord	Nee, de VRH is niet bereid deze bepaling te verwijderen.	

Nr.	Betreft	Vraag
123.	16.4	Dit artikel houdt opdrachtnemer ook aansprakelijk voor indirecte schade van opdrachtgever. Dat is voor deze dienstverlening buiten redelijke proporties. Bent u bereid om, zoals te doen gebruikelijk is, de aansprakelijkheid van opdrachtnemer voor indirecte schade uit te sluiten of te beperken?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding de aansprakelijkheidsregeling verder aan te passen. Artikel 16.4 GIBIT voorziet reeds in gedeeltelijke uitsluiting van aansprakelijkheidbehoudens de daarin genoemde uitzonderingen.	

Nr.	Betreft	Vraag
124.	16.4	Bent u bereid de totale aansprakelijkheid van Leverancier wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst of uit enige andere hoofde – over de gehele looptijd van de overeenkomst - te beperken tot maximaal eenmaal de bedongen jaarvergoeding? [Zo neen, bent u dan bereid akkoord te gaan met een ander plafondbedrag (anders dan de beperking per jaar)?]
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding af te wijken van de in de overeenkomst opgenomen aansprakelijkheidsregeling. De daarin opgenomen beperking van aansprakelijkheid wordt passend geacht voor deze opdracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
125.	12	Veel verzekeringen plegen in beginsel geen dekking te bieden voor aansprakelijkheid die ontstaat bij schending van een garantieverplichting. Door in de GIBIT zowel garanties op te leggen en ook een verzekering te verlangen wordt een innerlijke tegenstrijdigheid in de voorwaarden gecreëerd. Bent u om die reden bereid om het kopje 'Garanties' te vervangen door 'Verplichtingen' en de 1e volzin als volgt aan te passen: 'Leverancier zal zich er tot het uiterste voor inspannen dat…'?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding de garantiebepalingen te wijzigen. Het verzoek om het begrip "Garanties" te vervangen door "Verplichtingen" en de garantieverplichtingen om te zetten naar een inspanningsverplichting wordt afgewezen.	

Nr.	Betreft	Vraag
126.	9.3	Zie hierover onze eerdere vraag bij artikel 4.2 GIBIT. Hetgeen daar is opgemerkt geldt overeenkomstig voor art. 9.3 GIBIT. Bent u daarmee akkoord?
Antwoord	Nee. VRH verwijst naar het antwoord op de vraag betreffende artikel 4.2 GIBIT. Artikel 9.3 blijft ongewijzigd van toepassing.	

Nr.	Betreft	Vraag
127.	4.1 & 4.2	Leverancier is van mening dat zij in redelijkheid niet aan welke termijn dan ook – dus ook niet aan een fatale termijn – kan worden gehouden indien het overschrijden ervan verband houdt met de omstandigheid dat: i. de aanbestedende dienst zelf niet of niet tijdig de noodzakelijke medewerking verleent aan de uitvoering van de overeenkomst, of ii. de aanbestedende dienst zelf niet of niet alle door voor de uitvoering van de overeenkomst benodigde informatie verstrekt, of iii. de aanbestedende dienst zelf de voor de voortgang van de werkzaamheden van Leverancier benodigde besluiten niet of niet tijdig neemt; of iv. Betrokken derden – waaronder een of meer van de leveranciers en/of dienstverleners van ICT – hun medewerking en/of benodigde informatie niet, niet tijdig of anderszins gebrekkig verlenen; of iv. Betrokken derden – waaronder een of meer van de leveranciers en/of dienstverleners van ICT – hun medewerking en/of benodigde informatie niet, niet tijdig of anderszins gebrekkig verlenen; of v. Sprake is van meerwerk of sprake is van wijziging van de opdracht door of op verzoek van de aanbestedende dienst zelf; Bent u bereid deze redelijke nuancering van de in art. 4.2 GIBIT genoemde regel te aanvaarden?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding artikel 4.2 GIBIT aan te passen. De door inschrijver genoemde situaties dienen per geval te worden beoordeeld in het licht van de overeenkomst en het toepasselijke recht. Artikel 4.2 blijft ongewijzigd van kracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
128.	Artikel 29 – Exit en overdracht	VRH geeft aan vendor lock-in te willen voorkomen en een overdraagbare dienstverlening te wensen. Kan VRH bevestigen welke onderdelen bij beëindiging van de overeenkomst minimaal overdraagbaar dienen te zijn, waaronder configuraties, use cases, analytics rules, automation rules, playbooks, dashboards, rapportages en documentatie? Tevens verzoeken wij VRH toe te lichten welke mate van ondersteuning tijdens de exit-fase wordt verwacht binnen de overeengekomen dienstverlening.
Antwoord	VRH bevestigt dat de dienstverlening zodanig overdraagbaar dient te zijn dat een overgang naar VRH of een opvolgende leverancier zonder onnodige afhankelijkheid van opdrachtnemer mogelijk is. De door inschrijver genoemde onderdelen kunnen hiervan deel uitmaken voor zover deze onderdeel zijn van de aangeboden oplossing. VRH verwacht beperkte medewerking aan de exit, waaronder overdracht van data, configuraties, documentatie en kennis.	

Nr.	Betreft	Vraag
129.	Artikel 28 – Auditrechten	Kan VRH bevestigen dat eventuele audits gedurende de contractperiode plaatsvinden op basis van voorafgaande afstemming over planning, scope en werkwijze? Tevens verzoeken wij VRH te bevestigen dat adituitvoerende partijen gebonden zijn aan passende geheimhoudingsverplichtingen en dat audits zodanig worden uitgevoerd dat vertrouwelijke informatie van andere klanten of afgeschermde onderdelen van de dienstverlening niet inzichtelijk worden gemaakt.
Antwoord	De VRH bevestigt dat audits zorgvuldig en proportioneel dienen te worden uitgevoerd, waarbij vooraf afstemming plaatsvindt over de uitvoering van de audit. Audituitvoerende partijen dienen passende geheimhouding in acht te nemen. De auditrechten zoals opgenomen in de aanbestedingsstukken en de GIBIT 2025 blijven ongewijzigd van toepassing.	

Nr.	Betreft	Vraag
130.	Artikel 23 – Derdenprogrammatuur	De gevraagde dienstverlening maakt gebruik van Microsoft Sentinel, Microsoft Defender XDR, Microsoft Entra ID, Microsoft Purview en overige Microsoft-cloudservices. Kan VRH bevestigen dat de toepasselijke Microsoft-productvoorwaarden, licentievoorwaarden en servicevoorwaarden van toepassing blijven voor zover deze noodzakelijk zijn voor het gebruik van de betreffende Microsoft-diensten en dat deze voorwaarden niet worden geacht te worden vervangen door de GIBIT 2025?
Antwoord	Correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
131.	Artikel 17 – Aansprakelijkheid	Kan VRH bevestigen dat de opdrachtnemer uitsluitend aansprakelijk wordt gehouden voor schade die rechtstreeks voortvloeit uit handelen of nalaten binnen de eigen invloedsfeer van opdrachtnemer? Tevens verzoeken wij VRH toe te lichten hoe aansprakelijkheid wordt beoordeeld in situaties waarin security-incidenten of vertragingen mede worden veroorzaakt door handelen of nalaten van VRH zelf of van andere leveranciers binnen de multivendor-omgeving.
Antwoord	Aansprakelijkheid wordt beoordeeld op basis van de overeenkomst, de GIBIT 2025 en de specifieke omstandigheden van het geval. Indien meerdere partijen betrokken zijn bij het ontstaan van schade of vertraging, worden verantwoordelijkheden beoordeeld aan de hand van de overeengekomen rolverdeling en de feitelijke bijdrage aan de ontstane situatie. De VRH handhaaft de opgenomen aansprakelijkheidsbepalingen ongewijzigd.	

Nr.	Betreft	Vraag
132.	Artikel 4 en 7 – Uitvoering overeenkomst / Afhankelijkheid van derde partijen	De gevraagde dienstverlening wordt uitgevoerd binnen een multivendor-omgeving waarin naast de toekomstige SIEM-SOC leverancier tevens VRH, Proact, Proxsys en mogelijk andere leveranciers een rol vervullen. Kan VRH bevestigen dat de opdrachtnemer niet verantwoordelijk wordt gehouden voor vertragingen, tekortkomingen of het niet behalen van afgesproken serviceniveaus indien deze aantoonbaar voortvloeien uit het niet tijdig beschikbaar stellen van informatie, medewerking, besluitvorming of technische ondersteuning door VRH of andere door VRH gecontracteerde partijen? Tevens verzoeken wij VRH toe te lichten hoe dergelijke afhankelijkheden gedurende de contractperiode worden beheerst en beoordeeld.
Antwoord	VRH onderkent dat de dienstverlening wordt uitgevoerd binnen een multivendor-omgeving waarin meerdere partijen een rol vervullen. Opdrachtnemer is uitsluitend verantwoordelijk voor de prestaties die binnen zijn invloedsfeer en contractuele verantwoordelijkheid liggen. Indien vertragingen, tekortkomingen of het niet behalen van serviceniveaus aantoonbaar het directe gevolg zijn van het niet tijdig beschikbaar stellen van informatie, medewerking, besluitvorming of technische ondersteuning door VRH of door VRH ingeschakelde derden, zal VRH hiermee rekening houden bij de beoordeling van de nakoming van de overeenkomst. VRH acht het echter niet wenselijk om op voorhand een generieke uitsluiting van verantwoordelijkheid op te nemen. Situaties zullen steeds worden beoordeeld aan de hand van de concrete omstandigheden, de gemaakte afspraken en de aantoonbare oorzaak van de betreffende tekortkoming. Gedurende de contractperiode worden afhankelijkheden beheerst via regulier contractmanagement, servicemanagement en operationele afstemming tussen VRH, opdrachtnemer en betrokken leveranciers. Van opdrachtnemer wordt verwacht dat hij afhankelijkheden, risico's en belemmeringen tijdig signaleert en actief adresseert, zodat passende maatregelen kunnen worden genomen. VRH ziet geen aanleiding de overeenkomst op dit punt aan te passen.	

Nr.	Betreft	Vraag
133.	Darkweb monitoring	Kan VRH aangeven welke typen assets binnen de gevraagde darkweb-monitoring dienen te worden opgenomen, zoals domeinnamen, e-mailadressen, privileged accounts, VIP-gebruikers, leveranciers en andere voor de organisatie relevante digitale identiteiten of assets?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
134.	IAM	Kan VRH nader toelichten welke verantwoordelijkheden van de opdrachtnemer worden verwacht ten aanzien van Identity & Access Management (IAM)? In het bijzonder vernemen wij graag of de dienstverlening zich beperkt tot monitoring en detectie, of dat tevens werkzaamheden worden verwacht op het gebied van inrichting, beheer en operationele uitvoering van IAM-processen.
Antwoord	De dienstverlening ten aanzien van Identity & Access Management beperkt zich tot de werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de SIEM- en SOC-dienstverlening, waaronder monitoring, detectie, analyse en eventuele first-responsemaatregelen. Inrichting, regulier beheer en operationele uitvoering van IAM-processen vallen niet binnen de scope van deze opdracht.	

Nr.	Betreft	Vraag
135.	Referenties	Kan VRH verduidelijken hoeveel unieke referenties minimaal vereist zijn voor de verschillende kerncompetenties? Tevens verzoeken wij VRH aan te geven of een maximum aantal referenties geldt en hoe referenties worden beoordeeld indien meer referenties worden ingediend dan het minimaal vereiste aantal.
Antwoord	VRH verwijst naar de in de aanbestedingsstukken opgenomen geschiktheidseisen ten aanzien van referenties. Per kerncompetentie dient inschrijver minimaal over in de aanbestedingsstukken genoemde aantal referenties te beschikken. Een referentie kan voor meerdere kerncompetenties worden gebruikt.	

Nr.	Betreft	Vraag
136.	Referenties	Kan VRH bevestigen dat één referentie mag worden ingezet ter onderbouwing van meerdere kerncompetenties, mits aantoonbaar wordt voldaan aan de betreffende eisen per kerncompetentie?
Antwoord	Ja, mits de referentie betrekking heeft op werkzaamheden die inhoudelijk aansluiten bij de betreffende kerncompetenties en uit de referentie duidelijk en verifieerbaar blijkt dat aan alle gestelde eisen wordt voldaan.	

Nr.	Betreft	Vraag
137.	Referenties	Kan VRH toelichten op welke wijze referenties dienen te worden aangeleverd en of hiervoor een specifiek format, referentieformulier of andere bewijsvoering wordt verlangd?
Antwoord	Het staat het de inschrijver vrij de referenties in een eigen format aan te leveren, mits alle gevraagde informatie volledig en controleerbaar wordt opgenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
138.	8. Implementatie & Transitie	Kan VRH aangeven welke onderdelen van de huidige dienstverlening dienen te worden overgenomen en voor welke onderdelen ruimte bestaat om een alternatieve inrichting of werkwijze voor te stellen?
Antwoord	VRH beoogt met deze aanbesteding de gewenste resultaten, functionaliteiten en dienstverlening te contracteren en schrijft daarbij niet op voorhand de volledige inrichting of uitvoeringswijze voor.	

Nr.	Betreft	Vraag
139.	8. Implementatie & Transitie	Kan VRH aangeven of een formeel exit- en overdrachtsplan van de huidige leverancier beschikbaar is en, indien beschikbaar, of dit als onderdeel van de aanbestedingsprocedure met inschrijvers wordt gedeeld?
Antwoord	Vanuit de huidige leverancier is geen formeel exit- en overdrachtsplan beschikbaar.	

Nr.	Betreft	Vraag
140.	6. Governance & Rapportage	Kan VRH een RACI-matrix verstrekken of beschrijven voor detectie, triage, containment, eradication, recovery, communicatie en nazorg van security-incidenten, inclusief de rollen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden, escalatiepaden en beschikbaarheid van VRH, Proact, Proxsys en de toekomstige SIEM-SOC leverancier?
Antwoord	Een dergelijke matrix zal na gunning met alle betrokken partijen worden opgesteld. Uw voorstel hiervoor zien wij graag terug in uw beantwoording.	

Nr.	Betreft	Vraag
141.	5. Threat Detection & Advisering	Kan VRH nader toelichten welke werkzaamheden, verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden verstaan onder de operationele uitvoering van SOC-processen binnen de gevraagde dienstverlening?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
142.	5. Threat Detection & Advisering	Kan VRH aangeven of verwacht wordt dat detecties en use cases worden gemapt op het MITRE ATT&CK-framework en, indien van toepassing, in welke mate dit onderdeel uitmaakt van de rapportage en dienstverlening?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
143.	5. Threat Detection & Advisering	Kan VRH aangeven welke dreigingsscenario's en risico's binnen de organisatie de hoogste prioriteit hebben voor monitoring, detectie en opvolging binnen de gevraagde SIEM-SOC dienstverlening?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
144.	4. Incident Response	Kan VRH aangeven welke beschikbaarheid en betrokkenheid vanuit de eigen organisatie beschikbaar is buiten kantooruren ten behoeve van escalatie, besluitvorming en afhandeling van beveiligingsincidenten?
Antwoord	Voor P1-incidenten is binnen de VRH een 24x7 bereikbaarheidsdienst ingericht.	

Nr.	Betreft	Vraag
145.	4. Incident Response	Kan VRH aangeven of ondersteuning bij forensisch onderzoek onderdeel uitmaakt van de gevraagde dienstverlening en, indien van toepassing, welke verwachtingen hierbij gelden ten aanzien van scope en verantwoordelijkheden?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
146.	4. Incident Response	Kan VRH uitleggen wat exact bedoeld wordt met incident response? Gaat het hier om afhandeling van SOC incidenten of ook om daadwerkelijke opschaling wanneer een bijvoorbeeld een ransomware aanval plaatsvindt?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
147.	3. SOC-dienstverlening	Kan VRH aangeven wat de verwachtte SLA's zijn die momenteel worden toegepast in de huidige dienstverlening en is het de bedoeling dat deze ook aangehouden worden bij overname van de oude dienstverlening?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
148.	3. SOC-dienstverlening	Kan VRH aangeven welke incidentresponsmaatregelen de opdrachtnemer zelfstandig mag uitvoeren binnen Microsoft Defender XDR, Microsoft Sentinel en Microsoft Entra ID, en voor welke acties voorafgaande afstemming of toestemming van VRH vereist is?

Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.

Nr.	Betreft	Vraag
149.	2. SIEM (Microsoft Sentinel)	Kan VRH bevestigen dat verwerking van persoonsgegevens buiten de Europese Economische Ruimte is toegestaan, mits wordt voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 45 en 46 van de AVG?
Antwoord	Ja. Doorgifte van persoonsgegevens buiten de EER is toegestaan, mits wordt voldaan aan de vereisten van hoofdstuk V van de AVG, waaronder artikel 45 en 46 AVG, en aan de bepalingen van de overeenkomst en de verwerkersovereenkomst.	

Nr.	Betreft	Vraag
150.	2. SIEM (Microsoft Sentinel)	Kan VRH aangeven welke bestaande content, waaronder use cases, detectieregels, workbooks, dashboards en automatiseringen, dient te worden overgenomen van de huidige leverancier?
Antwoord	Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe wordt omgegaan met bestaande content en in hoeverre deze wordt overgenomen, geoptimaliseerd of opnieuw ingericht. Continuïteit van de monitoring en dienstverlening is hierbij randvoorwaardelijk.	

Nr.	Betreft	Vraag
151.	2. SIEM (Microsoft Sentinel)	Kan VRH inzicht geven in het huidige gemiddelde dagelijkse logvolume (GB per dag) dat binnen de scope van de SIEM-dienstverlening valt?
Antwoord	Ongeveer 10GB per dag.	

Nr.	Betreft	Vraag
152.	1. Scope & Huidige omgeving	Kan VRH aangeven in hoeverre bestaande content, zoals use cases, detectieregels, workbooks, dashboards en automatiseringen, dient te worden overgenomen van de huidige leverancier of dat een nieuwe inrichting mag worden voorgesteld?
Antwoord	Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe wordt omgegaan met bestaande content en in hoeverre deze wordt overgenomen, geoptimaliseerd of opnieuw ingericht. Continuïteit van de monitoring en dienstverlening is hierbij randvoorwaardelijk.	

Nr.	Betreft	Vraag
153.	1. Scope & Huidige omgeving	Kan VRH bevestigen of aanvullende technische documentatie beschikbaar is, zoals architectuurdiagrammen, infrastructuuroverzichten of technische randvoorwaarden?
Antwoord	De huidige ICT- en securityomgeving is op hoofdlijnen beschreven in paragraaf 1.4 van het aanbestedingsdocument. Van inschrijver wordt verwacht de aanbieding te baseren op de beschikbare informatie.	

Nr.	Betreft	Vraag
154.	1. Scope & Huidige omgeving	Kan VRH inzicht geven in de verwachte ontwikkeling van de omgeving gedurende de contractperiode, bijvoorbeeld ten aanzien van gebruikers, endpoints, servers en logvolume?
Antwoord	De ontwikkeling van de omgeving en het logvolume gedurende de looptijd kan niet vooraf worden gekwantificeerd. Van inschrijver wordt verwacht hiermee rekening te houden binnen de aangeboden dienstverlening en het vaste maandtarief.	

Nr.	Betreft	Vraag
155.	1. Scope & Huidige omgeving	Kan VRH aangeven welke Microsoft Security-oplossingen momenteel in gebruik zijn en welke daarvan onderdeel uitmaken van de gevraagde dienstverlening?
Antwoord	Dit staat beschreven in paragraaf 1.4 Huidige situatie ICT- en security-omgeving van de VRH van het aanbestedingsdocument.	

Nr.	Betreft	Vraag
156.	1. Scope & Huidige omgeving	Kan VRH inzicht geven in de omvang van de omgeving die gemonitord dient te worden, waaronder het aantal gebruikers, endpoints, servers en cloudworkloads?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
157.	1. Scope & Huidige omgeving	Kan VRH een actueel overzicht verstrekken van de logbronnen die bij aanvang van de dienstverlening binnen scope vallen?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 11.	

Nr.	Betreft	Vraag
158.	bijlage 2 concept overeenkomst	Er staan op twee verschillende plekken opmerkingen over de opzegtermijn Artikel 11.1 6 maanden GBIT Artikel 27.2 3 maanden opdrachtgever 18 maanden (opdrachtnemer Hierover heeft inschrijver twee vragen: - We stellen de opzegtermijn voor de opdrachtnemer aan te passen naar 9 maanden, bent u hiermee akkoord? - Is de termijn van 3 maanden of van 6 maanden van toepassing?
Antwoord	De opzegtermijnen zoals opgenomen in de overeenkomst zijn leidend. Voor zover sprake is van een afwijking ten opzichte van de GIBIT, prevaleert de overeenkomst. Opdrachtgever stemt niet in met verkorting van de opzegtermijn voor opdrachtnemer van 18 naar 9 maanden. De overeenkomst blijft op dit punt ongewijzigd.	

Nr.	Betreft	Vraag
159.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 29.7	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 29.7 Opdrachtnemer stelt voor deze bepaling te verwijderen. Ook in de in dit artikel bedoelde omstandigheid dienen de in verband met de exit door Opdrachtnemer te verrichten werkzaamheden te worden betaald conform artikel 29.4. Opdrachtnemer neemt aan de Opdrachtgever hiermee akkoord is?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
160.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 28.1	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 28.1 Opdrachtnemer stel voor het aantal audits te beperken tot één audit per jaar gelet op de impact van een audit op de organisatie. Kan Opdrachtgever bevestigen dat dit akkoord is?
Antwoord	Nee. De VRH handhaaft de auditbepalingen zoals opgenomen in de GIBIT 2025. Audits zullen waar mogelijk zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd, maar de VRH acht het niet wenselijk om het aantal audits vooraf contractueel te beperken tot één audit per jaar.	

Nr.	Betreft	Vraag
161.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 27.11	Het is niet redelijk om opdrachtnemer zolang in onzekerheid te laten. Opdrachtnemer stelt voor de termijn van 12 maanden te verkorten naar 3 maanden. Kan Opdrachtgever bevestigen dat dit akkoord is? VRAAG 2: De situaties onder v) en vi) hebben geen effect op de uitvoering van de opdracht/dienst. Opdrachtnemer stelt voor deze te verwijderen. Kan Opdrachtgever bevestigen dat dit akkoord is?
Antwoord	Nee, met betrekking tot vraag1: VRH ziet geen aanleiding de in de overeenkomst opgenomen termijn aan te passen. De overeengekomen termijn is bewust gekozen en wordt passend geacht gelet op de aard, continuïteit en belangen van de dienstverlening. De overeenkomst blijft op dit punt ongewijzigd. Met betrekking tot vraag2: VRH ziet geen aanleiding de betreffende bepalingen te verwijderen. Opdrachtgever acht de opgenomen beëindigingsgronden relevant voor de uitvoering en beheersing van de overeenkomst. De bepalingen blijven derhalve ongewijzigd van toepassing.	

Nr.	Betreft	Vraag
162.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 27.10	Opdrachtnemer stelt voor aan deze bepaling toe te voegen dat ingeval van ontbinding van de overeenkomst de reeds door Opdrachtnemer uitgevoerde werkzaamheden, verrichte leveringen en diensten worden afgerekend naar de stand van het werk op het moment van ontbinding. Kan Opdrachtgever bevestigen dat dit akkoord is?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding de overeenkomst op dit punt aan te passen.	

Nr.	Betreft	Vraag
163.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 21.10	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 21.10 Deze bepaling is niet redelijk. Het gaat om een beweerde schending die nog niet is komen vast te staan. Ook kan de aansprakelijkstelling op onjuiste gronden zijn gebaseerd. Is Opdrachtgever bereid deze bepaling te verwijderen?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding artikel 21.10 te verwijderen. De bepaling beoogt de belangen van VRH te beschermen in geval van aanspraken van derden en impliceert niet dat aansprakelijkheid van opdrachtnemer reeds vaststaat. De bepaling blijft ongewijzigd van toepassing.	

Nr.	Betreft	Vraag
164.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 21.7	Opdrachtnemer levert onder andere producten van derde partijen. Opdrachtnemer. Deze vrijwaring kan alleen worden verstrekt door de eigenaar/fabrikant van de hardware en/of software. Is Opdrachtgever bereid deze bepaling te verwijderen? Tekstvoorstel: Op deze vrijwaring zijn de beperkingen van aansprakelijkheid als voorgesteld met betrekking tot artikel 17 van deze voorwaarden van toepassing (met in achtneming van de door Opdrachtnemer bij dit artikel gemaakte opmerkingen).
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding de vrijwaringsbepaling te verwijderen. Opdrachtnemer blijft verantwoordelijk voor de aangeboden oplossing, inclusief de door hem ingezette producten en diensten van derden. Indien en voor zover de aansprakelijkheidsregeling reeds voorziet in een specifieke regeling voor vrijwaringen, intellectuele eigendomsrechten of aanspraken van derden, blijft die regeling ongewijzigd van toepassing. Het voorstel van inschrijver wordt niet overgenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
165.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 21.3	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 21.3 Opdrachtnemer verleent gebruiksrechten op eigen software en op software van derde partijen op basis van zijn eigen (licentie)voorwaarden c.q. (licentie)voorwaarden van derde partijen. Dit is ook gebruikelijk in de branche. Kan Opdrachtgever bevestigen dat dit akkoord is?
Antwoord	Nee. VRH erkent dat op standaardsoftware van derden licentievoorwaarden van toepassing kunnen zijn. Deze voorwaarden mogen echter niet strijdig zijn met de aanbestedingsstukken en de overeenkomst. Bij strijdigheid prevaleren de aanbestedingsstukken en de overeenkomst. Het verzoek wordt niet overgenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
166.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 19.6	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 19.6 Opdrachtnemer stelt voor de boete aan te merken als een gefixeerde schadevergoeding. Kan Opdrachtgever bevestigen dat dit akkoord is?
Antwoord	Nee. VRH ziet geen aanleiding artikel 19.6 aan te passen.	

Nr.	Betreft	Vraag
167.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 19.4	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 19.4 De offerte van Opdrachtnemer en daarmee de overeenkomst(en) bevatten vertrouwelijke informatie die specifiek is gedeeld met Opdrachtgever voor een specifieke scope. Opdrachtnemer acht deze bepaling niet redelijk en verzoekt Opdrachtgever deze bepaling te verwijderen. Kan Opdrachtgever bevestigen dat dit akkoord is?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding artikel 19.4 te verwijderen. De bepaling bevat een passende regeling voor de bescherming van vertrouwelijke informatie van beide partijen. De bepaling blijft ongewijzigd van toepassing.	

Nr.	Betreft	Vraag
168.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 17.4	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 17.4 De nu opgenomen beperking van aansprakelijkheid komt inschrijver voor als niet in verhouding tot de waarde van de mogelijke opdracht(en). Inschrijver stelt voor: - de aansprakelijkheid per gebeurtenis te beperken tot eenmaal de jaarvergoeding; - de totale aansprakelijkheid van Opdrachtgever per jaar te maximeren tot 500.000 Euro; - de aansprakelijkheid van Opdrachtnemer voor gevolgschade en/of indirecte schade uit te sluiten; en - op te nemen dat alle in de overeenkomst opgenomen garantie- en/of vrijwaringverplichtingen geacht worden in de beperking van aansprakelijkheid te zijn begrepen. Is Opdrachtgever hiermee akkoord?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding de aansprakelijkheidsregeling in artikel 17.4 aan te passen.	

Nr.	Betreft	Vraag
169.	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 17.3	Bijlage 4 VNG Gibit 2025 artikel 17.3 Hoewel aansprakelijkheid voor persoons- en zaakschade en daaruit voortvloeiende schade beperkt is tot een bedrag per gebeurtenis is het aantal gebeurtenissen ongelimiteerd. Opdrachtnemer ziet deze bepaling graag als volgt aangepast: De in lid 1 bedoelde aansprakelijkheid voor persoons- en zaakschade is beperkt tot de directe schade en bovendien tot een bedrag van € 1.250.000,– per gebeurtenis met een maximum van € 2.500.000,-. Samenhangende gebeurtenissen worden daarbij aangemerkt als één gebeurtenis. Is Opdrachtgever hiermee akkoord?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
170.	Verwerkersovereenkomst	Verwerkersovereenkomst Opdrachtnemer doet de aanname dat wij voor de verwijzing naar de Gibit23 in dit geval Gibit25 kunnen lezen, gezien de toepasbaarheid op de ander contractdocumentatie. Is dat correct?
Antwoord	Ja. Opdrachtgever bevestigt dat waar in de verwerkersovereenkomst wordt verwezen naar de GIBIT 2023, deze verwijzing dient te worden gelezen als een verwijzing naar de op deze aanbesteding van toepassing verklaarde versie van de GIBIT, zijnde de GIBIT 2025.	

Nr.	Betreft	Vraag
171.	Concept Overeenkomst artikel 7.2	Concept Overeenkomst artikel 7.2 De zin zoals in dit artikel is opgenomen lijkt niet compleet. Kan Opdrachtgever bevestigen wat hier moet staan?
Antwoord	Dit wordt aangepast naar tekst “Het Onderhoud wordt verricht conform hetgeen daaromtrent is bepaald.	

Nr.	Betreft	Vraag
172.	Concept Overeenkomst artikel 3.3	Concept Overeenkomst artikel 3.3 Is Opdrachtnemer correct in het doen van de aanname dat als het contract niet op 1 oktober kan ingaan en de implementatie dan niet kan starten, dat de fatale datum van 1 januari ook verschuift?
Antwoord	Niet correct. De termijn van 1 januari blijft staan omdat de huidige overeenkomst dan afloopt.	

Nr.	Betreft	Vraag
173.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 en 5.1	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 en 5.1 Kunt u aangeven welke Microsoft Defender for Cloud-modules en beveiligingsplannen momenteel worden gebruikt en voor hoeveel cloudendpoints of cloudresources deze zijn geactiveerd? Wij ontvangen daarbij graag een uitsplitsing naar resourcetype en, indien van toepassing, naar Azure-, AWS- en Google Cloud-omgevingen.[P
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 11.	

Nr.	Betreft	Vraag
174.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 en 5.1	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 en 5.1 Kunt u bevestigen of VRH firewalls in gebruik heeft en zo ja, van welke fabrikant en welk type, hoeveel firewallcomponenten het betreft en of de firewalllogs momenteel in Microsoft Sentinel worden geïngesteerd? Indien dit niet voor alle firewalls geldt, ontvangen wij graag een uitsplitsing naar aangesloten en niet-aangesloten componenten.[P
Antwoord	De VRH maakt gebruik van firewalls. De firewalllogs worden op dit moment niet in Microsoft Sentinel opgenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
175.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 en 5.1	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 en 5.1 Kunt u het totale aantal endpoints binnen scope kwantificeren en dit uitsplitsen naar type, waaronder werkstations, laptops, servers, mobiele apparaten en overige endpointcategorieën? Kunt u tevens aangeven welke hiervan momenteel actief worden gemonitord en beveiligd?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
176.	Bijlage 2 conceptovereenkomst	Bijlage 2, artikel 9.2 De data wordt binnen de klantomgeving opgeslagen. Kunt u toelichten hoe eis 9.2 over het maken van periodieke backups van de verwerkte data moet worden geinterpreteert?
Antwoord	Er dient volgens de BIO2 gewerkt te worden. Hierin wordt aangegeven dat er backups gemaakt dienen te worden. Hoe deze worden gemaakt is naar eigen invulling van de inschrijver.	

Nr.	Betreft	Vraag
177.	Bijlage 2 conceptovereenkomst	Bijlage 2, artikel 3.2 De implementatie dient vóór 1 januari 2027 te zijn afgerond. Kunt u de achterliggende redenen voor deze deadline toelichten en aangeven welke gevolgen gelden wanneer de implementatie later wordt afgerond?[P
Antwoord	De huidige overeenkomst eindigt op deze datum.	

Nr.	Betreft	Vraag
178.	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.5	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.5 Kunt u aangeven hoeveel securityincidenten zich in de afgelopen twaalf maanden hebben voorgedaan, bij voorkeur uitgesplitst naar ernstcategorie?
Antwoord	Specifieke en/of gevoelige informatie over security-incidenten wordt gedeeld tijdens implementatie indien van toepassing.	

Nr.	Betreft	Vraag
179.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.6	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.6 De dienst ‘operationele uitvoering van SOC-processen’ is niet nader gedetailleerd. Kunt u bevestigen of hieronder vulnerabilitymanagement en threat hunting vallen of welke aspecten hier nog verder onder genomen moeten worden?
Antwoord	De VRH bevestigt dat vulnerabilitymanagement en threat hunting hieronder vallen.	

Nr.	Betreft	Vraag
180.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.5	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.5 U geeft aan vendor lock-in te willen voorkomen. Hoe dienen in dat kader de tijdens de overeenkomst ontwikkelde en gebruikte detectieregels te worden behandeld? Verwacht VRH na afloop van de overeenkomst blijvende gebruiksrechten op deze detectieregels?
Antwoord	De VRH verwacht dat de binnen de dienstverlening ontwikkelde en gebruikte detectieregels na afloop van de overeenkomst beschikbaar blijven voor gebruik door de VRH. Dit sluit aan bij het uitgangspunt om vendor lock-in te voorkomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
181.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.5	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.5 U noemt ‘escalatie van incidenten en automatisering’. Kunt u bevestigen dat van de leverancier wordt verwacht dat deze, waar nodig en na passende autorisatie, geautomatiseerde remediatie kan uitvoeren? Dit wordt in paragraaf 1.5.2 niet expliciet duidelijk.
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
182.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 Verwacht VRH uitsluitend een beheer-overname van de huidige omgeving (business-to-business), of dient de Microsoft Sentinel-omgeving opnieuw te worden ingericht dan wel grondig te worden geoptimaliseerd? Kunt u tevens aangeven welke aanpak de voorkeur heeft met het oog op een tijdige transitie?
Antwoord	Dit zal gaan om een beheer-overname, waarna optimalisatie een lopend traject zal zijn. Uitgangspunt is een beheer-overname van de bestaande Microsoft Sentinel-omgeving. Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe de overname wordt vormgegeven en hoe vervolgens invulling wordt gegeven aan optimalisatie en doorontwikkeling van de omgeving.	

Nr.	Betreft	Vraag
183.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 Kunt u aangeven welke use cases en detectieregels momenteel worden gebruikt? Wij ontvangen daarbij met name graag inzicht in de specifiek voor VRH ontwikkelde maatwerkdetectieregels.
Antwoord	Er zijn 366 custom detection rules aanwezig binnen de Microsoft Sentinel omgeving.	

Nr.	Betreft	Vraag
184.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 U geeft aan dat de huidige leverancier zowel securityincidenten en dreigingsanalyses als vulnerabilityanalyses uitvoert. Kunt u bevestigen of hiervoor de vulnerabilitymanagementmodule van Microsoft wordt gebruikt en of deze volgens VRH afdoende is, en of deze in de toekomst ook geleverd dient te worden (aangezien het niet zodanig in 1.5.1 wordt benoemd)?
Antwoord	Er wordt op dit moment gebruik gemaakt van de vulnerability management module van Microsoft.	

Nr.	Betreft	Vraag
185.	Aanbestedingsdocument 4.2 Beoordelingsprocedure Kwaliteit	Kan VRH nader toelichten welke beoordelingsmaatstaf zij hanteert bij de toekenning van rapportcijfers op de schaal van 0 tot en met 10, bijvoorbeeld welke kenmerken leiden tot een beoordeling als voldoende, goed of uitstekend?
Antwoord	VRH hanteert een beoordelingsschaal waarbij een 6 wordt beschouwd als goed en passend bij de uitvraag, hogere cijfers worden toegekend naarmate sprake is van meerwaarde, onderscheidend vermogen, risicobeheersing, uitvoerbaarheid en kwaliteit van de onderbouwing. Een 10 is voorbehouden aan een uitzonderlijk sterke inschrijving die op alle relevante onderdelen aantoonbaar uitblinkt. De beoordeling vindt plaats conform de gunningsmethodiek zoals opgenomen in de aanbestedingsdocument.	

Nr.	Betreft	Vraag
186.	Aanbestedingsdocument 4.2 Beoordelingsprocedure Kwaliteit	Kan VRH nader toelichten uit welke functionele rollen of disciplines de beoordelingscommissie bestaat, en of alle commissieleden alle kwaliteitscriteria (K1 t/m K4) beoordelen, dan wel of beoordeling plaatsvindt per expertisegebied?[PF1.1]
Antwoord	De beoordelingscommissie bestaat uit medewerkers van de VRH met relevante kennis en expertise op het gebied van informatiebeveiliging, ICT, bedrijfsvoering en inkoop. Alle commissieleden beoordelen alle vragen.	

Nr.	Betreft	Vraag
187.	Aanbestedingsdocument 1.9 Omvang van de opdracht	Kan VRH verduidelijken of per 1 januari 2027 volledige productieovername vereist is, of dat een transitieperiode/hypercare met incumbent mogelijk is? Wat is de impact voor VRH indien de transitie door verschillende oorzaken niet per 1 januari 2027 is gerealiseerd.
Antwoord	VRH verwacht dat de dienstverlening uiterlijk per 1 januari 2027 beschikbaar is. Een beperkte transitie- of hypercareperiode met betrokkenheid van de huidige leverancier is mogelijk, mits de continuïteit van de dienstverlening is geborgd. Zie ook antwoord bij vraag 17.	

Nr.	Betreft	Vraag
188.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.6 in scope	Inschrijver neemt aan dat indien wijzigingen in BIO2, NIS2, AVG, sectorale regelgeving of gemeentelijke normen gedurende de looptijd indien deze leiden tot aanvullende werkzaamheden, tooling, rapportages of procesaanpassingen gezamenlijk worden besproken en in onderling overleg dit aanleiding kan zijn tot het aanpassen van tarieven, is dat correct?
Antwoord	Opdrachtgever bevestigt dat relevante wijzigingen in wet- en regelgeving gedurende de looptijd gezamenlijk zullen worden besproken. Dit leidt echter niet automatisch tot aanpassing van tarieven. Per situatie zal worden beoordeeld of sprake is van aanvullende werkzaamheden buiten de overeengekomen scope en of dit aanleiding geeft tot nadere afspraken. De overeenkomst blijft voor het overige ongewijzigd van toepassing.	

Nr.	Betreft	Vraag
189.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.8 Optioneel	Kan VRH bevestigen dat optionele of tijdens de looptijd toegevoegde taken er aanvullende commerciële afspraken worden gemaakt en niet geacht worden al te zijn inbegrepen in de vaste tarieven?
Antwoord	VRH bevestigt dat werkzaamheden die aantoonbaar buiten de overeengekomen scope dienstverlening SIEM-SOC vallen niet zonder meer worden geacht te zijn inbegrepen in het vaste maandtarief. Indien dergelijke werkzaamheden worden afgenomen, worden hierover vooraf nadere afspraken gemaakt. Een aanvullende vergoeding is afhankelijk van de aard en omvang van de betreffende werkzaamheden.	

Nr.	Betreft	Vraag
190.	Bijlage 2 conceptovereenkomst	Kan VRH de rangorde van documenten bevestigen, nu artikel 1.5 van de conceptovereenkomst afwijkt van de rangorde zoals opgenomen in artikel 2.5 GIBIT 2025, en daarbij aangeven welke rangorde bij tegenstrijdigheden leidend is?
Antwoord	In de overeenkomst artikel 1.5 wordt de rangorde van de documenten aangepast naar 1 Overeenkomst; 2. Nota van inlichtingen 3 Aanbestedingsdocument 4 Gibit 5 Verwerkersovereenkomst 6 offerte leverancier.	

Nr.	Betreft	Vraag
191.	Bijlage 2 conceptovereenkomst	Kan VRH bevestigen welke indexeringsregeling prevaleert, nu artikel 8.2 van de conceptovereenkomst verwijst naar de CBS Consumentenprijsindex (CPI), terwijl GIBIT 2025 in artikel 11.8 uitgaat van een andere indexeringssystematiek?
Antwoord	In geval van strijdigheid prevaleert de conceptovereenkomst boven de GIBIT. De indexeringsregeling zoals opgenomen in artikel 8.2 van de conceptovereenkomst is daarom leidend.	

Nr.	Betreft	Vraag
192.	Bijlage 2 conceptovereenkomst	Kan VRH verduidelijken hoe artikel 11.1 van de conceptovereenkomst moet worden gelezen, nu daarin enerzijds een initiële looptijd van 4 jaar met verlengingen van telkens 1 jaar is opgenomen. Kunt u bevestigen voor maximaal hoeveel keer een verlenging van 1 jaar wordt voorzien?[PF1.1]
Antwoord	Dit hangt af van de factoren genoemd in paragraaf 1.11 van het aanbestedingsdocument.	

Nr.	Betreft	Vraag
193.	verificatiebezoek	Kan VRH verduidelijken wat de exacte invulling wordt van het verificatiebezoek, zoals de te bespreken onderwerpen ?
Antwoord	Opdrachtgever beoogt het verificatiebezoek te gebruiken om vast te stellen of de informatie uit de inschrijving overeenkomt met de daadwerkelijke werkwijze, ervaring, deskundigheid en organisatie van inschrijver. Het verificatiebezoek is bedoeld om de juistheid en uitvoerbaarheid van de inschrijving te verifiëren en een eerste “echte”kennismaking.	

Nr.	Betreft	Vraag
194.	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.2 •	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.2 • Kan VRH nader specificeren wat zij verstaat onder actieve darkweb-scans , met name welke brands, VIPs en keywords essentieel zijn voor de VRH.
Antwoord	Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft op welke wijze invulling wordt gegeven aan actieve darkweb-scans en welke kenmerken daarbij worden gemonitord.	

Nr.	Betreft	Vraag
195.	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.5	Kan VRH bevestigen dat het vaste maandtarief van € 15.000 exclusief Microsoft-licentiekosten en additionele Azure/Microsoft Sentinel-verbruikskosten, zowel nu als in de toekomst, absoluut buiten de invloedssfeer van opdrachtnemer ligt, ongeacht of deze kosten voortvloeien uit groei in datavolumes, uitbreiding van logbronnen, wijziging van de VRH-omgeving of andere factoren? Daarnaast, kan VRH verduidelijken welke Microsoft-licenties, Sentinel-capaciteiten en onderliggende Azure-resources door VRH zelf worden geleverd en bekostigd, en welke onderdelen door opdrachtnemer worden beschouwd als onderdeel van de dienstverlening?
Antwoord	Voor wat betreft de licentiekosten van Microsoft is dit correct, deze zijn buiten het vaste maandtarief. Groei in volume of logbronnen is geen reden voor aanpassing van het vaste maandtarief. Welke middelen opdrachtnemer als onderdeel van de dienstverlening SIEM-SOC ziet, zien wij graag in het voorstel terug.	

Nr.	Betreft	Vraag
196.	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.5	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.5 Kan VRH aangeven hoe de aantallen en types van logbronnen use cases, volume en users zich naar waarschijnlijkheid gaat ontwikkelen,
Antwoord	De huidige omvang van de omgeving is beschreven in paragraaf 1.4 van het aanbestedingsdocument. De ontwikkeling van het aantal en type logbronnen, use cases, gebruikers en het datavolume gedurende de looptijd kan niet vooraf worden gekwantificeerd. Van inschrijver wordt verwacht hiermee rekening te houden binnen de aangeboden dienstverlening en het vaste maandtarief.	

Nr.	Betreft	Vraag
197.	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.5	Kan VRH expliciet bevestigen welke werkzaamheden exact onder het vaste implementatietarief van € 30.000 en het vaste maandtarief van € 15.000 vallen. U geeft aan dat koppeling van logbronnen in scope zou zijn, kunt u aangeven waarom deze opnieuw gekoppeld moeten worden? Wij nemen aan dat voor de implementatie een overname van de huidige omgeving is zonder nieuwe logbronnen, zonder custom use-cases etc, is dat correct? Indien dat niet correct is kunt u dan de ontbrekende logbronnen en custom use cases etc. aanleveren? ,
Antwoord	Voor de implementatie staat het vaste tarief. De implementatie gaat uit van de huidige omgeving, maar VRH verwacht in het implementatieplan van inschrijver een controle op de instellingen en invulling, zodat deze tijdens de implementatie geoptimaliseerd worden. Het vaste maandtarief is voor de totale dienstverlening SIEM-SOC inclusief alle bestaande en nieuwe logbronnen en use-cases.	

Nr.	Betreft	Vraag
198.	Aanbestedingsdocument	Aanbestedingsdocument par. 1.4 Kunt u aangeven of er naast Microsoft-bronnen ook netwerk-, firewall-, VPN-, DNS-, identity-, applicatie- of andere niet-Microsoft logbronnen zijn of moeten worden aangesloten op Sentinel (en het verwachte log volume in GB per dag).?
Antwoord	Eerste vraag over andere logbronnen: nee. Tweede vraag over verwachte logvolume: zie antwoord bij vraag 6.	

Nr.	Betreft	Vraag
199.	Aanbestedingsdocument	Aanbestedingsdocument par. 1.4 en 5.1 Kunt u aangeven welke Azure-resources, subscriptions, resource groups of Log Analytics Workspaces in scope zijn voor monitoring en correlatie?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 11.	

Nr.	Betreft	Vraag
200.	Aanbestedingsdocument	Aanbestedingsdocument par. 1.4 en 5.1 Kunt u aangeven of de huidige Microsoft Defender XDR-integratie met Sentinel volledig operationeel is en of er bekende beperkingen, open issues of configuratieafwijkingen zijn?
Antwoord	Volledig operationeel.	

Nr.	Betreft	Vraag
201.	Aanbestedingsdocument	Aanbestedingsdocument par. 1.4 en 5.1 Kunt u aangeven welke Microsoft Defender-componenten momenteel actief in gebruik zijn voor monitoring en detectie (en de aantallen licenties), [PF1.1]en welke daarvan binnen scope van de SIEM-SOC dienstverlening vallen?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
202.	Aanbestedingsdocument par. 1.4 en 5.1	Aanbestedingsdocument par. 1.4 en 5.1 Kunt u bevestigen of Microsoft Sentinel volledig binnen de eigen Microsoft tenant van VRH draait en of de opdrachtnemer beheerrechten krijgt op dezelfde bestaande omgeving?
Antwoord	Ja, dit staat in eigen Microsoft tenant, waar opdrachtnemer toegang toe zal krijgen.	

Nr.	Betreft	Vraag
203.	Algemene voorwaarden	Bent u bereid akkoord te gaan met het feit dat wij graag maatwerk use-cases inzetten bij onze andere klanten? Als wij deze elders kunnen inzetten dan zouden wij dat graag doen. Vice versa profiteert u van maatwerk use-cases van andere klanten.
Antwoord	Ja, voor zover dit niet strijdig is met de overeenkomst, de GIBIT 2025 en eventuele intellectuele eigendomsrechten van derden. De VRH heeft geen bezwaar tegen het hergebruik van generieke kennis, expertise, methodieken, standaarddetectieregels, templates en vergelijkbare componenten die door opdrachtnemer ook bij andere klanten worden toegepast. Specifiek voor de VRH ontwikkelde maatwerkoplossingen, documentatie, configuraties en organisatie-specifieke informatie dienen daarbij vertrouwelijk te blijven en mogen niet zodanig worden hergebruikt dat vertrouwelijke informatie van de VRH wordt gedeeld of herleidbaar is. De intellectuele eigendomsrechten worden beheerst door de bepalingen in de overeenkomst en de GIBIT 2025.	

Nr.	Betreft	Vraag
204.	Algemene voorwaarden	Bent u bereid indirecte schade, gevolgschade, gederfde winst en gemiste besparingen expliciet uit te sluiten van vergoeding?
Antwoord	VRH ziet geen aanleiding deze regeling verder uit te breiden of aan te passen.	

Nr.	Betreft	Vraag
205.	Algemene voorwaarden	Wij zouden graag verduidelijken dat onze dienstverlening niet kan garanderen dat Opdrachtgever ten alle tijde vrij zal blijven van een Security Incident. Bent u hiermee akkoord?
Antwoord	VRH bevestigt dat van opdrachtnemer niet wordt verwacht dat deze garandeert dat zich nooit een security incident zal voordoen. Opdrachtnemer wordt wel geacht de overeengekomen dienstverlening zorgvuldig, professioneel en conform de contractuele afspraken uit te voeren.	

Nr.	Betreft	Vraag
206.	Omvang dienstverlening	Ziet opdrachtgever de toekomstige opdrachtnemer uitsluitend als leverancier van de gevraagde SIEM/SOC-dienstverlening, of ook als strategische cybersecuritypartner waarmee gedurende de contractperiode aanvullende securitydiensten kunnen worden verkend en afgenomen buiten de scope van deze aanbesteding? Zo ja, kan opdrachtgever toelichten welke ruimte hiervoor bestaat?
Antwoord	VRH ziet de toekomstige opdrachtnemer primair als leverancier van de gevraagde SIEM/SOC-dienstverlening. Er wordt waarde gehecht aan een proactieve en strategische samenwerking, maar VRH kan niet op voorhand toezeggen dat aanvullende securitydiensten buiten de scope van deze aanbesteding zullen worden afgenomen. Eventuele aanvullende opdrachten worden gedurende de contractperiode afzonderlijk beoordeeld binnen de geldende contractuele en aanbestedingsrechtelijke kaders.	

Nr.	Betreft	Vraag
207.	Aanbestedingsdocument Indexatie	In de aanbestedingsstukken wordt gesproken over een vaste implementatievergoeding en een vast maandtarief gedurende de looptijd van de overeenkomst. Kan opdrachtgever verduidelijken of deze tarieven gedurende de gehele contractduur (inclusief eventuele verlengingsperioden) ongewijzigd blijven, of dat een jaarlijkse indexatie van toepassing kan zijn? Indien sprake is van tegenstrijdigheid tussen de vaste prijsstelling in de aanbestedingsdocumenten en eventuele indexatiebepalingen in de conceptovereenkomst, welke bepaling prevaleert?
Antwoord	Het maandtarief staat als basis vast, maar kan na het eerste jaar geïndexeerd worden zoals beschreven in de conceptovereenkomst.	

Nr.	Betreft	Vraag
208.	Omvang dienstverlening	De detectieregels zijn door aanbieder ontwikkeld en behoren tot het intellectueel eigendom van aanbieder. Voor Detectieregels die in nauwe samenwerking met de gemeente zijn ontwikkeld (zgn Custom Use Cases) kunnen in overleg uitzonderingen gemaakt worden mbt het eigendomschap. Is dit een bespreekbare aanpak?
Antwoord	De voorgestelde aanpak is niet passend. De VRH verwacht dat detectieregels die binnen de dienstverlening in de VRH-tenant worden ingericht, ook na beëindiging van de overeenkomst beschikbaar blijven voor gebruik door de VRH en een eventuee opvolgende leverancier. Dit in lijn met het uitgangspunt om vendor lock-in te voorkomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
209.	Uitbreiding dienstverlening	Onder 7.4 staat vermeld: "Leverancier verzorgt de Implementatie van Updates en Upgrades na akkoord van de Opdrachtgever. De Implementatie geschiedt zonder nadere vergoeding." Wanneer tijdens de looptijd van de dienstverlening de Veiligheidsregio additionele bronnen wil laten monitoren, hetgeen een uitbreiding van de initieel geïmplementeerde dienstverlening behelst, wordt dit dan gezien als aanvullende dienst waarvoor bijvoorbeeld een nadere Overeenkomst kan worden gesloten?
Antwoord	Uitbreiding van bronnen wordt niet gezien als aanvullende dienst maar moet onderdeel zijn van de reguliere dienstverlening en het vaste maandtarief.	

Nr.	Betreft	Vraag
210.	Respons	Hoe worden meldingen vanuit Purview momenteel afgehandeld? Op vergelijkbare wijze als security incidenten of worden deze op een andere manier en/of door een andere afdeling opgepakt dan de afdeling die meldingen van bijvoorbeeld malware afhandelt?
Antwoord	Microsoft Purview is op dit moment nog niet volledig ingericht. Er is daarom nog geen volledig ingericht proces voor de afhandeling van Purview-meldingen.	

Nr.	Betreft	Vraag
211.	Omvang dienstverlening	Wordt netwerkmonitoring met een NIDS (Network Intrusion Detection Device) beschouwd als onderdeel van de aanvraag of kan dit als meerwerk worden beschouwd?
Antwoord	Het is aan u als inschrijver om te beschrijven op welke wijze u hier invulling aan geeft.	

Nr.	Betreft	Vraag
212.	Omvang dienstverlening	Zijn er bestaande “custom use cases” ontwikkeld om bepaalde detecties mogelijk te maken? Zo ja, dienen deze gemigreerd te worden?
Antwoord	Alles staat in VRH eigen tenant. Hierdoor is geen migratie nodig.	

Nr.	Betreft	Vraag
213.	Omvang dienstverlening	Worden er naast de E5-licenties nog andere licenties gebruikt?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
214.	Omvang dienstverlening	Worden er momenteel (virtuele servers) gebruikt? Zo ja, kunt u dit nader specificeren in soorten en aantallen?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
215.	Omvang Dienstverlening	Wordt er gebruikgemaakt van on-prem IT? Zo ja, kunt u dit nader specificeren?
Antwoord	Naast firewalls en switches is er geen on-prem IT aanwezig.	

Nr.	Betreft	Vraag
216.	Microsoft Sentinel >	Microsoft Sentinel > In paragraaf 1.4 van het Aanbestedingsdocument noemt Opdrachtgever dat Microsoft Sentinel fungeert als centrale SIEM-oplossing. Kan de Opdrachtgever, gelet op de eisen van gelijke toegang, proportionaliteit en het voorkomen van ongerechtvaardigde mededingingsbelemmeringen, concreet en objectief onderbouwen waarom Microsoft Sentinel als verplichte technologie is voorgeschreven, welke specifieke technische afhankelijkheden of compatibiliteitsvereisten dit noodzakelijk maken, en waarom een functioneel gelijkwaardige SIEM-oplossing niet kan voldoen? Indien Opdrachtgever deze noodzaak niet kan aantonen, is zij dan bereid de eis functioneel te formuleren en gelijkwaardige oplossingen toe te staan, overeenkomstig de artikelen 1.8, 1.10, 2.75 en 2.76 van de Aanbestedingswet 2012?
Antwoord	VRH bevestigt dat Microsoft Sentinel binnen de huidige ICT- en securityarchitectuur als centrale SIEM-oplossing wordt ingezet. Het voorschrijven van Microsoft Sentinel is niet gebaseerd op een voorkeur voor een specifieke leverancier, maar op de bestaande technische inrichting, integratie en afhankelijkheden van de securitymonitoringomgeving van Opdrachtgever. Microsoft Sentinel is geïntegreerd met verschillende onderdelen van de bestaande Microsoft-security- en cloudomgeving, waaronder Microsoft Entra ID, Microsoft Defender en Azure. Daarnaast worden binnen de huidige inrichting diverse security- en auditgegevens centraal in Sentinel verzameld en gecorreleerd. De bestaande SOC-dienstverlening en de ingerichte detectie- en monitoringprocessen zijn hierop afgestemd. Eventuele voorgestelde aanpassingen hierop in de aanbieding van inschrijvers zal mede hierop beoordeeld worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
217.	ISO27001	ISO27001 > In paragraaf 3.4 van het Aanbestedingsdocument stelt Opdrachtgever dat Inschrijver een geldig ISO 27001 certificaat dient te kunnen overleggen, dan wel een eigen verklaring met beschrijving van gelijkwaardige aard. Accepteert Opdrachtgever een SOC2 Type II verklaring in plaats van hetgeen is opgenomen in paragraaf 3.4 van het Aanbestedingsdocument? Inschrijver merkt op dat een SOC 2 Type II-rapportage een zwaardere en diepgaandere toets op de werking van beheersmaatregelen over een referentieperiode dan een momentopname-certificering betreft. Kunt u, mede gelet op het proportionaliteits- en gelijkwaardigheidsbeginsel, bevestigen dat een geldige SOC 2 Type II-rapportage, als gelijkwaardig bewijs van aantoonbaar ingerichte en werkende informatiebeveiligingsmaatregelen wordt geaccepteerd? Zo nee, kunt u gemotiveerd toelichten waarom een aantoonbaar zwaardere assurance op de werking van controls in dit geval niet als gelijkwaardig bewijs kan gelden ten aanzien van paragraaf 3.4 van het Aanbestedingsdocument?
Antwoord	Met de beschrijving in het aanbestedingsdocument geeft de VRH aan open te staan voor een gelijkwaardige invulling. Aan u om in die beschrijving duidelijk te maken dat een andere invulling gelijkwaardig is. Dit zal vervolgens door de VRH worden beoordeeld.	

Nr.	Betreft	Vraag
218.		Scope verduidelijking > In paragrafen 1.4, 1.5 ,1.6, 1.9 en 5.1 van het Aanbestedingsdocument, beschrijft Opdrachtgever op hoofdlijnen de bestaande Microsoft-securityomgeving en de gevraagde SIEM-SOC-dienstverlening, waaronder circa 1.300 gebruikers, circa 27 workloads en Microsoft Sentinel als centrale SIEM-oplossing. Kan Opdrachtgever, ten behoeve van een correcte scopebepaling, capaciteitsinschatting en prijsstelling, de actuele en verwachte omvang van de dienstverlening nader specificeren door inzicht te geven in het aantal gebruikers, identiteiten, endpoints, mobiele apparaten, werkplekken, servers, virtuele machines, Azure-resources, subscriptions, tenants, workloads, netwerkcomponenten, firewalls, locaties, applicaties en overige assets die binnen de scope vallen? Kan Opdrachtgever daarnaast per technologie aangeven welke componenten binnen de dienstverlening moeten worden gemonitord en beheerd? Kan Opdrachtgever tevens de huidige en verwachte aantallen logbronnen, het gemiddelde en maximale ingestvolume in GB per dag en events per seconde, de retentieperioden, het aantal bestaande en gewenste use-cases, analytics rules, automatiseringen, meldingen en incidenten per maand verstrekken, alsmede de verwachte jaarlijkse groei van deze volumes?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
219.		Taal NL > In paragraaf 2.4 van het, stelt Opdrachtgever dat tijdens de aanbestedingsprocedure en gedurende de dienstverlening na gunning wordt verwacht dat de communicatie tussen Opdrachtgever en Inschrijver in het Nederlands plaatsvindt. Inschrijver verzoekt Opdrachtgever te bevestigen dat communicatie in de Engelse taal eveneens is toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan: • de hoofdcontactpersoon namens Inschrijver Nederlandstalig is en als aanspreekpunt voor Opdrachtgever fungeert; • alle managementsamenvattingen, formele documenten en besluitvormende communicatie in het Nederlands worden aangeleverd; • uitsluitend de meer technische en operationele communicatie, zoals gedetailleerde technische specificaties, vragen over architectuur, logs of implementatiedetails, in het Engels mag plaatsvinden. Inschrijver merkt op dat een dergelijke werkwijze de kwaliteit en begrijpelijkheid voor Opdrachtgever niet aantast, terwijl zij Inschrijver in staat stelt om de diepgaande technische expertise van internationale specialisten optimaal in te zetten. Dit bevordert een efficiënte en inhoudelijk hoogwaardige uitwisseling zonder dat dit ten koste gaat van de positie van Opdrachtgever. Kan Opdrachtgever hiermee instemmen?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
220.		5. Vaste prijzen > In paragraaf 5.5 van het Aanbestedingsdocument, stelt Opdrachtgever dat de prijzen voor de implementatie en de SIEM-SOC-dienstverlening gedurende de opdracht vast dienen te zijn. Daarnaast bepaalt artikel 8.2 van de conceptovereenkomst dat de prijzen gedurende het eerste jaar, zijnde 2027, vast zijn en daarna in overleg kunnen worden aangepast, waarbij de CBS Consumentenprijsindex als uitgangspunt geldt. Hoe anticipeert Opdrachtgever op jaarlijkse fluctuaties in kosten van derde technologiepartijen, waaronder Microsoft Sentinel, Azure, licenties, opslag, dataverbruik en overige noodzakelijke software en diensten?
Antwoord	VRH draagt zorg voor kosten van Microsoft, voortkomend uit eigen tenant. Deze kosten zijn geen onderdeel van het vaste maandtarief. Andere kosten en de fluctuaties daarvan zijn voor rekening en risico van opdrachtnemer.	

Nr.	Betreft	Vraag
221.	Aanbestedingsdocument paragraaf 5.4	Deze paragraaf vraagt om migratie, overname en borging van actuele en historische gegevens uit de huidige cloudsecurityomgeving. Bedoelt u daarmee het verkrijgen van toegang tot de bestaande Log Analytics-workspace van de VRH, of een daadwerkelijke overzetting van historische data naar een andere omgeving? Indien het laatste: welk resultaat verwacht u ten aanzien van doorzoekbaarheid en behoud van oorspronkelijke tijdstempels?
Antwoord	Data staat in de tenant van de VRH dus toegang wordt verstreken aan de opdrachtnemer.	

Nr.	Betreft	Vraag
222.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.3, 5.1 & 5.4	Paragraaf 5.1 vraagt de opdrachtnemer het bestaande SIEM-platform te beheren, te onderhouden en te optimaliseren. Bevindt de Sentinel-configuratie (data connectors, analytics rules, watchlists, workbooks, automation rules, playbooks) zich in de omgeving van de VRH, en blijven deze configuratie en de bijbehorende documentatie na 31 december 2026 beschikbaar voor de nieuwe opdrachtnemer? Is de huidige leverancier gehouden mee te werken aan de overdracht van configuratie en aan kennisoverdracht, en in welke vorm? Kunt u het aantal actieve data connectors en analytics rules aangeven?
Antwoord	De huidige tenant wordt overgenomen door de nieuwe leverancier. Zie verder antwoord bij vraag 17.	

Nr.	Betreft	Vraag
223.	Aanbestedingsdocument, Bijlage 2 AD §5.4, B2 artikel 3.3 en 11.1	De overeenkomst vangt aan op 1 oktober 2026 met de implementatie en per 1 januari 2027 met de ICT Prestatie (artikel 11.1). Is in die periode een overlap voorzien waarin de nieuwe opdrachtnemer parallel aan de huidige leverancier monitort, of vindt de overgang op één moment plaats? Welke rol ziet u voor de huidige leverancier?
Antwoord	De overeenkomst met de huidige leverancier loopt tot 1 januari 2027. Het is aan inschrijver om in het implementatieplan te beschrijven hoe de overgang naar de nieuwe dienstverlening wordt vormgegeven. De VRH kan op voorhand niet aangeven welke rol de huidige leverancier tijdens deze transitie kan vervullen. Continuïteit van de dienstverlening is hierbij randvoorwaardelijk.	

Nr.	Betreft	Vraag
224.	Aanbestedingsdocument Paragraaf 1.4, 1.5 & 5.1	Schrijft u voor dat de dienstverlening wordt voortgezet op de bestaande Log Analytics-workspace waarop Microsoft Sentinel nu is ingericht, of is de opdrachtnemer vrij in de inrichting van de Sentinel-omgeving binnen de tenant van de VRH, mits continuïteit van de monitoring, beschikbaarheid van historische data en overdraagbaarheid zijn geborgd?
Antwoord	De VRH schrijft niet voor op welke wijze de Log Analytics Workspace(s) binnen de bestaande Microsoft Sentinel-omgeving worden ingericht. Van inschrijver wordt verwacht dat deze in het implementatieplan beschrijft hoe de bestaande omgeving wordt overgenomen en ingericht, waarbij continuïteit, beschikbaarheid van actuele en historische gegevens en overdraagbaarheid geborgd moeten zijn.	

Nr.	Betreft	Vraag
225.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4 & 5.5	Paragraaf 5.5 rekent "opslagcapaciteit" en "dataverbruik" tot het all-in maandtarief. Microsoft Sentinel en de Log Analytics-workspace draaien echter in de Microsoft-tenant van de VRH (§1.4), waardoor Azure-kosten, inclusief ingest- en retentiekosten, daar worden gefactureerd. Kunt u bevestigen dat de Azure-verbruikskosten van Sentinel en Log Analytics (ingest en retentie) voor rekening komen van de VRH?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 7.	

Nr.	Betreft	Vraag
226.	Aanbestedingsdocument paragraaf 3.1 & 3.3	3.1 geeft aan dat onderaannemers waar een beroep op wordt gedaan geen eigen UEA hoeven in te vullen. 3.3 gaat over de economishe en financiële draagkracht, waarbij voor inschrijver geldt dat er sprake is van een geconsolideerde jaarrekening via de moederorganisatie. Wilt u in deze situatie bij inschrijving wel of geen UEA van de moederorganisatie ontvangen?
Antwoord	Als u een beroep doet op de moederorganisatie om te voldoen aan de geschiktheidseisen, is ook hiervoor een UEA vereist.	

Nr.	Betreft	Vraag
227.	Aanbestedingsdocument paragraaf 3.4	Kunt u bevestigen dat het is toegestaan om met één referentie-opdracht meerdere kerncompetenties aan te tonen?
Antwoord	Dit is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
228.	Aanbestedingsdocument Hoofdstuk 3	Er wordt niet om een gedragsverklaring aanbesteden (GVA) gevraagd, noch om een verklaring van de belastingdienst. Betekent dit dat een voorlopig gegunde partij deze docomenten t.z.t. ook niet als bewijsstuk hoeft te (kunnen) tonen?
Antwoord	Vooralsnog niet, wel kan de VRH alsnog om bewijsstukken vragen.	

Nr.	Betreft	Vraag
229.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.8	Kunt u aangeven wat de gevolgen zijn voor de vaste prijs (voor de in scope zijnde dienstverlening) van het al dan niet tijdelijk toevoegen van taken aan de opdracht, welke onderdeel worden van de aanbesteding en de daaruit volgende overeenkomst,?
Antwoord	Als deze taken onderdeel zijn van dienstverlening SIEM-SOC dan worden ze inclusief verwacht in het vaste maandtarief. Optionele dienstverlening (niet SIEM-SOC) zal tegen af te stemmen voorwaarden worden uitgevoerd.	

Nr.	Betreft	Vraag
230.	Aanbestedingsdocument paragraaf 5,1	De beschrijving van het gevraagde geeft aan dat het maximum toegestane aantal pagina's 15 A4 is, inclusief bijlagen maar exclusief rapportages. Kunt u bevestigen dat de gevraagde voorbeeldrapportages bijlagen zijn die niet meetellen in de paginatelling?
Antwoord	Dit is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
231.	Aanbestedingsdocument paragraaf 5,1	De beschrijving van het gevraagde geeft aan dat het maximum toegestane aantal pagina's 15 A4 is, inclusief bijlagen. Als onderdeel van deze vraag wordt o.a. een voorbeeld-SLA gevraagd. Deze is in de beschrijving niet uitgezonderd van de paginatelling maar SLA's zijn vaak groot en passen niet binnen het maximum aantal pagina's. Gaat u ermee akkoord om ook de gevraagde voorbeeld-SLA buiten het maximum van toegestande pagina's te houden?
Antwoord	Akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
232.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.3	Op pagina 5 geeft u aan dat gebruikers beschikken over Microsoft 365 F3-, F5- en E5-licenties, terwijl elders in het document (o.a. pagina 6) consequent wordt gesproken over “E5 monitoring” en beveiliging op basis van E5-functionaliteiten. Kunt u aangeven hoeveel gebruikers respectievelijk F3, F5 en E5-licenties hebben en op welke wijze monitoring en beveiliging voor de F3 gebruikers momenteel is ingericht?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
233.	Aanbestedingsdocument 1.4	Op pagina 6 geeft u aan dat circa 1.300 gebruikers gebruikmaken van Microsoft Security E5-functionaliteiten, terwijl paragraaf 1.4 aangeeft dat de Defender-componenten “(deels) operationeel” zijn. Kunt u per component (Defender for Cloud Apps, Endpoint, Identity, Servers en Office 365) aangeven welke onderdelen nog niet volledig zijn ingericht, zodat dit meegenomen kan worden in het aansluit- en implementatieplan?
Antwoord	Het gaat hier vooral om policies die nog niet ingesteld staan of goed werken. Hier zal de komende periode aan worden doorgewerkt door team ICT Beheer en de leverancier Technisch ICT-beheer.	

Nr.	Betreft	Vraag
234.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4	Op pagina 6 wordt gesproken over “circa 27 workloads binnen Platform Protection”. Kunt u toelichten wat hiermee precies wordt bedoeld? Voor zover wij begrijpen betreft dit vermoedelijk protection plans binnen Microsoft Defender for Cloud (bijvoorbeeld voor VM’s, SQL, Storage, Containers, Key Vault); kunt u bevestigen of dit inderdaad de bedoelde workloads zijn, en of dit uitsluitend Azure-resources betreft of ook (Arc-connected) on-premises/multicloud resources?
Antwoord	De aanname van vraagsteller is correct. Het gaat hier om protection plans en dit gaat uitsluitend over Azure-resources.	

Nr.	Betreft	Vraag
235.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4	Op pagina 6 wordt Microsoft Defender for Servers genoemd als (deels) operationele component, maar dit component ontbreekt in de opsomming van logbronnen die binnen Microsoft Sentinel worden verzameld en gecorreleerd. Kunt u aangeven hoeveel servers (fysiek/virtueel, on-premises en/of Azure) hiermee worden beschermd, en of de bijbehorende logging is aangesloten op Microsoft Sentinel?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3	

Nr.	Betreft	Vraag
236.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4	Op pagina 7 wordt aangegeven dat Microsoft Entra Domain Services is ingericht. Kunt u aangeven of er naast Entra Domain Services nog sprake is van on-premises Active Directory domain controllers, en zo ja, of op deze domain controllers de Microsoft Defender for Identity-sensor is geïnstalleerd, zodat de bijbehorende signalen worden meegenomen binnen de dienstverlening?
Antwoord	Er zijn geen on-prem AD domain controllers aanwezig.	

Nr.	Betreft	Vraag
237.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.4	Op pagina 7 wordt aangegeven dat Microsoft Sentinel wordt “verrijkt met dreigingsinformatie”. Kunt u aangeven van welke threat intelligence-bron(nen) op dit moment gebruik wordt gemaakt (bijvoorbeeld Microsoft Defender Threat Intelligence, een commerciële feed, of een sectorale bron), en of voortzetting van een eventueel bestaand abonnement een randvoorwaarde vormt voor de nieuwe dienstverlening?
Antwoord	Er wordt gebruik gemaakt van Microsoft Defender Threat Intelligence.	

Nr.	Betreft	Vraag
238.	Aanbestedingsdocument 5.1	Bij Kwaliteitscriterium 1 (SIEM), onderdeel “Samenwerking met ketenpartners en beheerders”, wordt gevraagd in te gaan op onder meer wijzigingsbeheer en escalatieprocedures met de leverancier(s) van de werkplekomgeving. Kunt u bevestigen dat dit ziet op technische en operationele afstemming ten behoeve van de SIEM-dienstverlening, en niet op bredere procesmatige (ITIL-)samenwerking, aangezien dat laatste naar ons oordeel beter aansluit bij Kwaliteitscriterium 2 (SOC)?
Antwoord	Van inschrijver wordt verwacht dat deze bij Kwaliteitscriterium 1 beschrijft hoe de samenwerking met ketenpartners en beheerders wordt ingericht voor zover deze relevant is voor de SIEM-dienstverlening, waaronder de in de vraag genoemde onderwerpen.	

Nr.	Betreft	Vraag
239.	Aanbestedingsdocument 5.3	Op pagina 24 wordt bij strategische advisering gesproken over “het verstrekken van ISAE-verklaringen type 1 en 2”. Kunt u verduidelijken of hiermee wordt bedoeld dat de opdrachtnemer de VRH adviseert over het zelf opstellen/verstrekken van ISAE-verklaringen richting haar eigen stakeholders. Als u hier iets anders bedoeld, kunt u dat dan toelichten. Als u het benoemde advies verwacht, kunt u dan overwegen of de opdrachtnemer ook ISAE Type 2 gecertificeert moet te zijn en dit dan een geschiktheidseis wordt?
Antwoord	Het betreft inderdaad advisering en ondersteuning om ISAE verklaring voor stakeholders van de VRH te verkrijgen. De geschiktheidseisen worden niet aangepast.	

Nr.	Betreft	Vraag
240.	Aanbestedingsdocument paragraaf 1.5	Gezien de VRH een alternatieve SIEM-oplossing expliciet als niet doelmatig beschouwt (§1.5) en volledig leunt op de Microsoft Defender-, Entra- en Purview-suite: weegt de VRH bij de beoordeling van de kerncompetenties en de kwaliteitscriteria ook mee of een inschrijver beschikt over een formeel erkende Microsoft-securitypartnerstatus, zoals lidmaatschap van de Microsoft Intelligent Security Association (MISA) of de status Microsoft Verified MXDR Solution? Zo nee, op welke andere wijze wordt geborgd dat een inschrijver aantoonbaar actuele, Microsoft-erkende expertise heeft in dit specifieke technologie-ecosysteem?
Antwoord	De VRH laat aan inschrijvers om aan te tonen waarom zij voor de VRH de juiste partner zijn. Eventuele erkende Microsoft-securitypartnerstatus kan hierbij overtuigen.	

Nr.	Betreft	Vraag
241.	GIBIT 2025 art. 2.3 en 2.5	De GIBIT wijst de toepasselijkheid van voorwaarden van Leverancier uitdrukkelijk van de hand en bevat een eigen rangorde. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat een projectspecifiek addendum boven de GIBIT prevaleert en dat voor Microsoft- en andere derdenproducten de voorwaarden van de betreffende derde leverancier voorgaan?
Antwoord	Voor wat betreft de Microsoft-voorwaarden is dit akkoord. Voor het overigen: niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
242.	GIBIT 2025 art. 3.2-3.5	Leverancier moet vooraf doelstellingen, organisatie, applicatielandschap, risico's en beheersmaatregelen onderzoeken. Kan Opdrachtgever bevestigen dat deze verplichting beperkt is tot informatie die door Opdrachtgever tijdig, juist en volledig is verstrekt en redelijkerwijs kenbaar was?
Antwoord	Deze beperking wordt niet overgenomen, de VRH verwacht van Opdrachtnemer een proactieve instelling en ruime kennis van de materie om hier de juiste inschattingen bij te kunnen maken.	

Nr.	Betreft	Vraag
243.	GIBIT 2025 art. 4.2-4.4	GIBIT kwalificeert bepaalde implementatie- en wettelijke termijnen als fataal. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat termijnen alleen fataal zijn indien deze expliciet als zodanig in de overeenkomst of het projectplan zijn aangeduid en uitsluitend voor zover afhankelijkheden van Opdrachtgever en derden tijdig zijn ingevuld?
Antwoord	Deze beperking wordt niet overgenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
244.	GIBIT 2025 art. 6.2-6.8	GIBIT brengt conversie, migratie, noodzakelijke koppelingen en acceptatie standaard onder implementatie. Kan Opdrachtgever bevestigen dat deze werkzaamheden alleen onderdeel zijn van de opdracht als ze expliciet zijn beschreven, geprijsd en gepland?
Antwoord	Deze beperking wordt niet overgenomen.	

Nr.	Betreft	Vraag
245.	GIBIT 2025 art. 7.2-7.6	Kan Opdrachtgever ermee akkoord gaan dat vertragingen, gebreken of beperkingen veroorzaakt door Opdrachtgever, Microsoft of andere derde leveranciers niet aan Leverancier worden toegerekend?
Antwoord	Niet generiek akkoord, dit zal per situatie beoordeeld moeten worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
246.	GIBIT 2025 art. 8.1-8.6	Kan Opdrachtgever bevestigen welke normen en interoperabiliteitseisen concreet van toepassing zijn en ermee instemmen dat aanvullende preventieve testen alleen plaatsvinden indien deze technisch noodzakelijk, proportioneel en afzonderlijk geprijsd zijn?
Antwoord	Deze voorgestelde beperking is niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
247.	GIBIT 2025 art. 9.1-9.13	De acceptatieprocedure geeft Opdrachtgever ruime test-, herstel- en ontbindingsrechten. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat acceptatie uitsluitend wordt getoetst aan vooraf overeengekomen objectieve acceptatiecriteria en dat productiegebruik altijd geldt als acceptatie?
Antwoord	Voor de acceptatieprocedure zijn de bepalingen uit de GIBIT 2025 van toepassing. De VRH ziet geen aanleiding hiervan af te wijken.	

Nr.	Betreft	Vraag
248.	GIBIT 2025 art. 10.3-10.14	GIBIT omvat correctief, preventief, innovatief onderhoud, gebruikersondersteuning en compliance met wetgeving, normen en NCSC-adviezen. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat deze verplichtingen alleen gelden voor door Leverancier zelf beheerde onderdelen binnen de overeengekomen scope en voor zover redelijkerwijs uitvoerbaar?
Antwoord	Deze beperking is niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
249.	GIBIT 2025 art. 10.10-10.13	Service Levels worden in beginsel als resultaatsverbintenissen gepositioneerd. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat KPI's en service levels uitsluitend resultaatsverbintenissen zijn indien dat expliciet is overeengekomen en dat service credits de exclusieve remedie vormen voor SLA-afwijkingen?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
250.	GIBIT 2025 art. 11.2	GIBIT stelt 30% van eenmalige en periodieke vergoedingen pas opeisbaar na integrale acceptatie. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat licenties, derdenprogrammatuur, subscriptions, retainers en werkzaamheden op nacalculatie niet afhankelijk worden gesteld van acceptatie?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
251.	GIBIT 2025 art. 11.5	Indien Opdrachtgever een uiterste facturatiedatum voor werkzaamheden vóór een jaarwisseling verlangt, kan Opdrachtgever ermee instemmen dat deze termijn wordt gesteld op 31 januari in plaats van een kortere termijn?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
252.	GIBIT 2025 art. 11.8-11.11	GIBIT maximeert indexatie en beperkt kostenverhogingen. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat prijsstijgingen van Microsoft, CSPs, andere leveranciers, tooling, wisselkoersen en wettelijk verplichte aanpassingen volledig mogen worden doorbelast?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
253.	GIBIT 2025 art. 12.1-12.3	GIBIT bepaalt dat garanties resultaatsverbintenissen zijn. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat diensten, consultancy, managed services en ondersteuning kwalificeren als inspanningsverbintenissen, behalve waar een specifiek resultaat schriftelijk is overeengekomen?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
254.	GIBIT 2025 art. 13.1	Kan Opdrachtgever ermee akkoord gaan dat garanties over rechtmatigheid, bias en nauwkeurigheid gelden “voor zover dit binnen de invloedssfeer van Leverancier ligt” en dat door Opdrachtgever aangeleverde data buiten verantwoordelijkheid van Leverancier valt?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
255.	GIBIT 2025 art. 13.3-13.5	Kan Opdrachtgever ermee akkoord gaan dat informatieverstrekking over data, modellen, visualisaties en besluitvorming alleen plaatsvindt voor zover technisch en commercieel verantwoord en zonder prijsgave van IE, bedrijfsgeheimen, securitygevoelige informatie of third-party rechten?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
256.	GIBIT 2025 art. 14.1-14.11	GIBIT bevat uitgebreide AI Act-verplichtingen. Kan Opdrachtgever bevestigen welke rol Leverancier vervult per AI-systeem (aanbieder, distributeur, importeur, deployer of ondersteuner) en ermee instemmen dat verplichtingen alleen gelden voor de rol die Leverancier daadwerkelijk vervult?
Antwoord	VRH ziet leverancier als verantwoordelijke voor AI-systemen relevant voor deze dienstverlening. Beperking van dit artikel is niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
257.	GIBIT 2025 art. 15.1-15.4	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat documentatie wordt verstrekt op het niveau dat redelijkerwijs beschikbaar is voor de betreffende dienst en dat documentatie van Microsoft of andere derden via hun reguliere online documentatie wordt verstrekt?
Antwoord	Akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
258.	GIBIT 2025 art. 17.3-17.6	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat de totale aansprakelijkheid van Leverancier wordt beperkt tot personen- en zaakschade met een maximum gelijk aan de betaalde vergoeding over 12 maanden, met een absoluut maximum van EUR 500.000 per gebeurtenis of reeks samenhangende gebeurtenissen?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
259.	GIBIT 2025 art. 19.4-19.6	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat het delen van de overeenkomst met derden alleen plaatsvindt na voorafgaande toestemming van Leverancier en dat de boete wederkerig, gemaximeerd en niet cumulatief met schadevergoeding is?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
260.	GIBIT 2025 art. 20.2	GIBIT sluit onder meer gebrek aan personeel, stakingen en verlate aanlevering uit van overmacht. Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat overmacht van toeleveranciers, Microsoft-storingen, cyberincidenten buiten invloedssfeer en netwerk-/cloudstoringen van derden als overmacht kwalificeren?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
261.	GIBIT 2025 art. 21.4-21.6	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat overdracht van IE alleen geldt voor volledig betaald, specifiek voor Opdrachtgever ontwikkeld maatwerk en niet voor pre-existing IP, templates, scripts, libraries, tools, methodieken, knowhow, connectors en third-party componenten?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
262.	GIBIT 2025 art. 22.1-22.11	Kan Opdrachtgever ermee akkoord gaan dat toegang tot data en datamodellen beperkt is tot Klantdata in een gangbaar formaat, voor zover technisch mogelijk, zonder prijsgave van broncode, bedrijfsgeheimen, security-informatie of third-party IP?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
263.	GIBIT 2025 art. 23.1-23.7	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat Leverancier niet verplicht is de GIBIT door te leggen aan Microsoft of andere derde leveranciers en dat de toepasselijke voorwaarden van deze derden prevaleren?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 241.	

Nr.	Betreft	Vraag
264.	GIBIT 2025 art. 24.1-24.3	Kan Opdrachtgever toelichten wat wordt bedoeld met “om redenen in de persoon gelegen” en ermee instemmen dat vervanging alleen kan bij objectief aantoonbare tekortkomingen of zwaarwegende redenen?
Antwoord	Niet akkoord, dit zal per situatie bekeken worden.	

Nr.	Betreft	Vraag
265.	GIBIT 2025 art. 25.1-25.5	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat een SBOM alleen wordt verstrekt voor door Leverancier zelf ontwikkelde software, voor zover beschikbaar en zonder openbaarmaking van securitygevoelige informatie, bedrijfsgeheimen of third-party vertrouwelijke gegevens?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
266.	GIBIT 2025 art. 27.1-27.3	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat Leverancier bij niet-betaling, schending van gebruiksvoorwaarden of securityrisico's na een redelijke maar kortere hersteltermijn mag opschorten en dat de opzegtermijn voor Leverancier wordt teruggebracht naar 3 maanden?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
267.	GIBIT 2025 art. 27.11	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat ontbinding wegens wijziging van zeggenschap, BIBOB, aanbestedingsrechtelijke gronden of bredere redelijkheid/billijkheid alleen mogelijk is indien voortzetting aantoonbaar onaanvaardbaar of wettelijk verboden is?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
268.	GIBIT 2025 art. 28.1-28.8	Kan Opdrachtgever ermee akkoord gaan dat audits beperkt zijn tot eenmaal per jaar, tijdens kantooruren, na redelijke aankondiging, met scopebeperking, zonder verstoring van dienstverlening en met certificeringen/TPM/ISO-rapportages als eerste controlemiddel?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
269.	GIBIT 2025 art. 29.1-29.11	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat exitwerkzaamheden vooraf worden geprijsd, worden uitgevoerd tegen dan geldende tarieven en afhankelijk zijn van third-party voorwaarden en technische haalbaarheid?
Antwoord	Niet akkoord. De exitwerkzaamheden zijn onderdeel van het vaste maandtarief.	

Nr.	Betreft	Vraag
270.	GIBIT 2025 art. 32.1-32.8	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat beveiligingsverplichtingen gelden voor de overeengekomen dienstverlening en de door Leverancier beheerste onderdelen, en niet voor klantomgeving, Microsoft-platformen of andere third-party componenten buiten invloedssfeer?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
271.	GIBIT 2025 art. 33.1-33.4	Kan Opdrachtgever bevestigen of archiefbescheiden in de zin van de Archiefwet onderdeel zijn van de dienstverlening en ermee instemmen dat archiverings- en migratieverplichtingen alleen gelden indien expliciet overeengekomen en geprijsd?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
272.	GIBIT 2025 art. 34.2-34.4	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat browsercompatibiliteit, multi-tenant isolatie en opschortingsbeperkingen alleen gelden voor door Leverancier zelf beheerde diensten en niet voor Microsoft- of andere third-party clouddiensten?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
273.	GIBIT 2025 art. 37.2-37.4	Kan Opdrachtgever ermee akkoord gaan dat beschikbaarheid en updateverplichtingen uitsluitend worden beheerst door de overeengekomen SLA en, voor Microsoft- of andere third-party diensten, door de voorwaarden en SLA's van de betreffende leverancier?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 241.	

Nr.	Betreft	Vraag
274.	GIBIT 2025 art. 38.1-38.4	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat assurance-informatie wordt verstrekt via beschikbare ISO-, ISAE-, SOC-, TPM- of vendor-rapportages en dat maatwerkrapportages of aanvullende audits als meerwerk gelden?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
275.	GIBIT 2025 art. 39.1-39.2	Kan Opdrachtgever ermee instemmen dat aanvullende continuïteitsafspraken zoals data-escrow, borgstelling of tripartite constructies alleen gelden indien afzonderlijk overeengekomen en tegen redelijke vergoeding?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
276.	GIBIT 2025 art. 40-46	Indien open source oplevering aan de orde is: kan Opdrachtgever ermee instemmen dat publicatie, EUPL-licentie, repositorybeheer en IE-overdracht alleen gelden voor specifiek overeengekomen open-source maatwerk en niet voor standaardsoftware, scripts, templates of third-party componenten?
Antwoord	Deze beperking is niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
277.	Paragraaf 1.5	Kunt u toelichten waarom voor de voorgestelde rangorde van documenten is gekozen? Leverancier geeft er de voorkeur aan om de Verwerkersovereenkomst op A. te zetten en de Overeenkomst op B. In beide documenten kunnen Partijen voorwaarden overeenkomen die afwijken van de NvI, het beschrijvend aanbestedingsdocument en GIBIT 2025. Kunt u met deze wijziging in rangorde instemmen? Zo nee, waarom niet?
Antwoord	In de overeenkomst paragraaf 1.5 wordt de rangorde van de documenten aangepast naar 1 Overeenkomst; 2. Nota van inlichtingen 3 Aanbestedingsdocument 4 Gibit 5 Verwerkersovereenkomst 6 Offerte leverancier.	

Nr.	Betreft	Vraag
278.	Aanbestedingsdocument paragraaf 2.7	De VRH brengt tijdens de periode van voorlopige gunning een bezoek aan de leverancier op de locatie waar de dienstverlening ingevuld moet worden, ter verificatie van de gegeven antwoorden met de situatie ter plaatse. Kunnen wij ervan uitgaan dat dit bezoek plaatsvindt op de fysieke locatie waar de 24x7-monitoring daadwerkelijk wordt uitgevoerd? Indien een inschrijver de dienstverlening geheel of gedeeltelijk vanuit het buitenland levert, vindt het verificatiebezoek dan op die buitenlandse locatie plaats?
Antwoord	Dit is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
279.	Aanbestedingsdocument §1.4 Huidige situatie ICT- en security-omgeving van de VRH, pagina 6	De VRH geeft aan te beschikken over een grotendeels Microsoft-georiënteerde ICT-omgeving. Zijn er non-Microsoft componenten die momenteel als logbron aan Microsoft Sentinel zijn gekoppeld of gedurende de contractperiode naar verwachting gekoppeld moeten worden? Zo ja, welke componenten betreft dit?
Antwoord	Op dit moment zijn er nog geen non-Microsoft componenten gekoppeld. Mogelijk in de toekomst dat de on-prem firewalls worden toegevoegd als logbronnen.	

Nr.	Betreft	Vraag
280.	Aanbestedingsdocument §1.4 Huidige situatie ICT- en security-omgeving van de VRH, pagina 6	Kan de VRH meer informatie verstrekken over de genoemde circa 27 Azure workloads binnen Platform Protection? Welke typen resources betreft dit, welke Microsoft Defender for Cloud-plannen zijn hierop geactiveerd en wordt gedurende de contractperiode een relevante groei van het aantal resources verwacht?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 3.	

Nr.	Betreft	Vraag
281.	Aanbestedingsdocument §1.4 Huidige situatie ICT- en security-omgeving / §5.4 Kwaliteitscriterium 4: Implementatieplan, pagina 6 en 25	Kan de VRH nadere informatie verstrekken over de huidige Microsoft Sentinel-omgeving, waaronder het aantal actieve databronnen/connectors, analytics rules, automation rules/playbooks, use cases, workbooks en overige relevante configuraties? Kan de VRH tevens aangeven of een volledige overname van de bestaande inrichting wordt beoogd, inclusief tuning, documentatie en historische gegevens, of dat tijdens de implementatiefase een gedeeltelijke herinrichting wordt verwacht?
Antwoord	Opdrachtnemer zal zelf een advies moeten geven over een gedeeltelijke herinrichting of dat een volledige overname voldoende is om de dienstverlening op te starten. Ter aanvulling zie antwoord vraag 11.	

Nr.	Betreft	Vraag
282.	Aanbestedingsdocument §1.5.3 Samenwerking en doelstellingen van de overeenkomst / §5.4 Implementatieplan, pagina 9 en 25	Kan de VRH bevestigen dat de huidige leverancier volledige medewerking dient te verlenen aan de transitie naar de nieuwe opdrachtnemer, waaronder de overdracht van configuraties, detectieregels, use cases, documentatie, historische gegevens en relevante kennis? Zo ja, welke overdrachtsverplichtingen zijn met de huidige leverancier overeengekomen?
Antwoord	VRH rekent op beperkte medewerking van de huidige leverancier.	

Nr.	Betreft	Vraag
283.	Aanbestedingsdocument §1.5.2 Security Operations Center (SOC) / §5.2 Kwaliteitscriterium 2: SOC, pagina 9 en 23	In het aanbestedingsdocument wordt onder first response onder andere het isoleren van devices en/of accounts genoemd. Kan de VRH verduidelijken welke responsehandelingen de opdrachtnemer zelfstandig en zonder voorafgaande toestemming mag uitvoeren en voor welke handelingen voorafgaande goedkeuring noodzakelijk is? Kan de VRH tevens toelichten hoe de Incident Response-capaciteit bij ernstige cyberincidenten is ingericht, of hiervoor een separate IR-partner en/of retainer beschikbaar is en waar de verantwoordelijkheid van de toekomstige SIEM/SOC-dienstverlener eindigt?
Antwoord	De exacte bevoegdheden voor responsehandelingen worden gedurende de implementatie nader afgestemd en vastgelegd. Hierbij wordt bepaald welke handelingen zelfstandig kunnen worden uitgevoerd en voor welke handelingen voorafgaande toestemming van de VRH noodzakelijk is. Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe invulling wordt gegeven aan incidentrespons, first response, escalatie en samenwerking bij ernstige cyberincidenten.	

Nr.	Betreft	Vraag
284.	Aanbestedingsdocument paragraaf §5.1 Kwaliteitscriterium 1: SIEM – Logmanagement en dataverwerking / §5.5 Prijs implementatie en maandelijkse dienstverlening SIEM-SOC, pagina 21 en 26	In paragraaf 5.5 is opgenomen dat het vaste maandtarief van €15.000 all-in is en onder andere opslagcapaciteit en dataverbruik omvat. Kan de VRH inzicht geven in het huidige gemiddelde en maximale dagelijkse datavolume dat in Microsoft Sentinel wordt verwerkt, de huidige retentietermijnen en de verwachte groei gedurende de contractperiode? Kan de VRH tevens bevestigen welke Microsoft/Azure/Sentinel consumption- en licentiekosten door de opdrachtnemer moeten worden gedragen en welke door de VRH worden gedragen?
Antwoord	Zie antwoorden bij vragen 6, 7 en 12.	

Nr.	Betreft	Vraag
285.	Aanbestedingsdocument paragraaf §1.8 Optioneel / §5.5 Prijs implementatie en maandelijkse dienstverlening SIEM-SOC / Conceptovereenkomst art. 1.2 en 8.3	Hoe wordt omgegaan met materiële wijzigingen in de omvang van de dienstverlening gedurende de contractperiode, bijvoorbeeld door toevoeging van nieuwe logbronnen, sterk stijgende Sentinel-ingestie, nieuwe Microsoft-securitydiensten of organisatorische groei? Kan de VRH aangeven in hoeverre dergelijke wijzigingen binnen het vaste maandtarief van €15.000 vallen en wanneer sprake kan zijn van aanvullende dienstverlening en een aanvullende vergoeding?
Antwoord	Zie antwoord bij vragen 7 en 197.	

Nr.	Betreft	Vraag
286.	Conceptovereenkomst SIEM-SOC / GIBIT 2025, Conceptovereenkomst art. 11.1 / GIBIT art. 27.2, Overeenkomst p. 5 / GIBIT p. 28	In artikel 11.1 van de conceptovereenkomst is opgenomen dat de overeenkomst voor vier jaar wordt aangegaan en daarna telkens met één jaar wordt verlengd, waarbij voor de VRH een opzegtermijn van minimaal zes maanden wordt genoemd. Artikel 27.2 GIBIT 2025 noemt voor overeenkomsten voor onbepaalde tijd echter een opzegtermijn van drie maanden voor Opdrachtgever en achttien maanden voor Leverancier. Kan de VRH bevestigen dat gedurende de initiële contractperiode van vier jaar geen reguliere tussentijdse opzegging mogelijk is, behoudens de specifiek in de overeenkomst of GIBIT genoemde beëindigingsgronden, en welke opzegtermijnen na deze initiële periode gelden?
Antwoord	In de initiële 4 jaar kan de overeenkomst niet worden opgezegd behoudens de specifiek in de overeenkomst of Gibit genoemde beëindigingsgronden. Na deze initiële periode heeft de VRH een opzegtermijn van minimaal 6 maanden.	

Nr.	Betreft	Vraag
287.	Aanbestedingsdocument §1.5.3 Samenwerking en doelstellingen van de overeenkomst, pagina 9-10	Welke onderdelen van de huidige SIEM/SOC-dienstverlening ziet de VRH als belangrijkste verbeterpunten voor de nieuwe contractperiode, bijvoorbeeld op het gebied van detectiekwaliteit, snelheid van opvolging, communicatie, rapportage, threat hunting of proactieve advisering?
Antwoord	De doelstellingen en gewenste doorontwikkeling van de SIEM- en SOC-dienstverlening zijn beschreven in paragraaf 1.5.3 en de kwaliteitscriteria. Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven en welke verbeteringen en optimalisaties binnen de dienstverlening worden voorgesteld.	

Nr.	Betreft	Vraag
288.	Aanbestedingsdocument §5.3 Kwaliteitscriterium 3: Advisering, pagina 24	Op welke gebieden verwacht de VRH dat de nieuwe SIEM/SOC-dienstverlener meer proactieve ondersteuning biedt dan in de huidige situatie? Denk bijvoorbeeld aan periodieke security reviews, threat-informed verbeteradviezen, optimalisatie van de Microsoft Security-stack of concrete aanbevelingen voor het verhogen van de security maturity.
Antwoord	De verwachtingen ten aanzien van proactieve advisering zijn beschreven in kwaliteitscriterium 3. Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven en welke proactieve ondersteuning en verbeterinitiatieven binnen de dienstverlening worden aangeboden.	

Nr.	Betreft	Vraag
289.	Aanbestedingsdocument §5.1 Kwaliteitscriterium 1: SIEM – Samenwerking met ketenpartners en beheerders, pagina 2`1	Welke verbeteringen wenst de VRH in de samenwerking tussen de toekomstige SIEM/SOC-dienstverlener, Team ICT Beheer en de overige ICT-leveranciers, bijvoorbeeld op het gebied van incidentafhandeling, wijzigingsbeheer, escalatie en gezamenlijke verbetering van de securitymonitoring?
Antwoord	De verwachtingen ten aanzien van de samenwerking met ketenpartners en beheerders zijn beschreven in Kwaliteitscriterium 1. Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe hier invulling aan wordt gegeven en welke verbeteringen in de samenwerking worden voorgesteld.	

Nr.	Betreft	Vraag
290.	Conceptovereenkomst SIEM-SOC / GIBIT 2025 / Aanbestedingsdocument, Conceptovereenkomst art. 4.3 / GIBIT art. 38.1 / K3 Advisering, Overeenkomst p. 3 / GIBIT p. 36 / Aanbestedingsdocument p. 24	In de conceptovereenkomst is opgenomen dat Leverancier jaarlijks een derdenverklaring (TPM) en een ISO 27001-certificering overlegt. GIBIT 2025 artikel 38.1 spreekt over een TPM, geldige ISO-certificering of een vergelijkbaar kwaliteitssysteem, terwijl bij kwaliteitscriterium K3 tevens wordt gesproken over ISAE-verklaringen type 1 en 2. Kan de VRH verduidelijken op welke ISAE-standaard en scope hierbij wordt gedoeld en welke certificeringen en assurance-rapportages gedurende de contractperiode verplicht zijn? Kan de VRH tevens bevestigen dat een SOC 2 Type II-rapport in combinatie met een geldige ISO 27001-certificering als gelijkwaardig bewijs wordt geaccepteerd?
Antwoord	Jaarlijks verwacht de VRH een derdenverklaring (TPM) en een ISO 27001 certificaat. De ISAE-verklaring is voor verantwoording van de VRH naar derden. De VRH verwacht hierbij medewerking van de opdrachtnemer.	

Nr.	Betreft	Vraag
291.	Conceptovereenkomst SIEM-SOC / GIBIT 2025, Conceptovereenkomst art. 9.2 / GIBIT art. 32.5, Overeenkomst p. 5 / GIBIT p. 33	In artikel 9.2 van de conceptovereenkomst is bepaald dat Leverancier periodieke back-ups maakt van de verwerkte Data. Aangezien de SIEM-oplossing binnen de Microsoft-cloud draait en in eigendom is van de VRH, is niet zonder meer duidelijk welke gegevens en configuraties afzonderlijk door Leverancier moeten worden veiliggesteld naast de standaard beschikbaarheids-, retentie- en herstelvoorzieningen van Microsoft. Kan de VRH aangeven welke aanvullende back-up- en herstelmaatregelen van Leverancier worden verwacht?
Antwoord	Zie antwoord op vraag 312.	

Nr.	Betreft	Vraag
292.	Conceptovereenkomst SIEM-SOC / GIBIT 2025, Conceptovereenkomst art. 1.5 / GIBIT art. 2.5, pagina Overeenkomst p. 2 / GIBIT p. 8	Artikel 1.5 van de conceptovereenkomst en artikel 2.5 GIBIT 2025 bevatten beide een rangorde van contractdocumenten. Kan de VRH bevestigen welke rangorde bij tegenstrijdigheid tussen documenten voor deze opdracht leidend is?
Antwoord	In de overeenkomst artikel 1.5 wordt de rangorde van de documenten aangepast naar 1 Overeenkomst; 2. Nota van inlichtingen 3 Aanbestedingsdocument 4 Gibit 5 Verwerkersovereenkomst 6 Offerte leverancier. Dit artikel is leidend.	

Nr.	Betreft	Vraag
293.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 1.5.3 Samenwerking en doelstellingen van de overeenkomst, blz 10	Kan Aanbestedende Dienst bevestigen welke onderdelen van de huidige SIEM- en SOC-dienstverlening door de nieuwe opdrachtnemer dienen te worden overgenomen, waaronder eventuele use cases, detectieregels, analytics rules, playbooks, dashboards, automatiseringen en rapportages? Indien overdracht wordt verwacht, verzoeken wij Aanbestedende Dienst te bevestigen dat deze elementen beschikbaar zijn binnen de huidige Microsoft Sentinel-inrichting en door de huidige leverancier kunnen worden overgedragen.
Antwoord	Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe wordt omgegaan met bestaande content en in hoeverre deze wordt overgenomen, geoptimaliseerd of opnieuw ingericht. Voor zover relevante bestaande content beschikbaar is, zal deze tijdens de transitie worden overgedragen. De VRH kan op voorhand niet bevestigen dat alle in de vraag genoemde onderdelen beschikbaar zijn of door de huidige leverancier kunnen worden overgedragen. Continuïteit van de dienstverlening is hierbij rand voorwaardelijk.	

Nr.	Betreft	Vraag
294.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 1.5 Doelstelling en uitgangspunten van de opdracht, blz 9	Inschrijver ondersteunt de gevraagde SIEM-dienstverlening met Microsoft Sentinel conform de uitgangspunten van de aanbesteding. Voor de invulling van SOAR-functionaliteit maakt Inschrijver binnen haar standaarddienstverlening gebruik van een gespecialiseerd automatiserings- en orchestrationplatform, dat geïntegreerd is met Microsoft Sentinel en andere relevante securitybronnen. Dit platform ontvangt en verwerkt informatie uit onder andere Microsoft Sentinel ten behoeve van geautomatiseerde workflows, verrijking, responsacties en incidentafhandeling. Microsoft Sentinel blijft daarbij de centrale SIEM-oplossing binnen de omgeving van Aanbestedende Dienst. Kan Aanbestedende Dienst bevestigen dat het is toegestaan om de gevraagde SOAR-functionaliteit middels een geïntegreerde externe oplossing in te vullen, mits deze volledig aansluit op Microsoft Sentinel en voldoet aan de doelstellingen van de aanbesteding? Indien dit niet is toegestaan, verzoeken wij Aanbestedende Dienst toe te lichten of en waarom uitsluitend de native SOAR-functionaliteit van Microsoft Sentinel mag worden toegepast.
Antwoord	Een geïntegreerde externe oplossing voor SOAR-functionaliteit is toegestaan, mits Microsoft Sentinel de centrale SIEM-oplossing blijft en wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van continuïteit, beveiliging, overdraagbaarheid en het voorkomen van vendor lock-in.	

Nr.	Betreft	Vraag
295.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 1.5 Doelstelling en uitgangspunten van de opdracht, blz 9	Inschrijver maakt voor de uitvoering van SIEM-dienstverlening gebruik van een eigen Microsoft Sentinel-omgeving, waarin detectieregels, use-cases, analytics rules en automatiseringen centraal worden beheerd voor meerdere klanten. Via Microsoft Lighthouse wordt deze omgeving gekoppeld aan de Microsoft Sentinel-omgeving van de klant voor monitoring en beheer. Bij deze werkwijze blijft alle log- en detectiedata eigendom van en opgeslagen binnen de tenant van Aanbestedende Dienst, terwijl Inschrijver de dienstverlening centraal kan beheren en doorontwikkelen. Dit draagt tevens bij aan veiligheid, overdraagbaarheid en voorkomt afhankelijkheid van één leverancier. Kan Aanbestedende Dienst bevestigen dat deze wijze van dienstverlening binnen de uitgangspunten van de aanbesteding is toegestaan? Indien dit niet het geval is, verzoeken wij u toe te lichten waarom dit niet mogelijk is.
Antwoord	Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe de voorgestelde inrichting aansluit op de bestaande Microsoft Sentinel-omgeving van de VRH. Hierbij dienen de uitgangspunten ten aanzien van continuïteit, beveiliging, overdraagbaarheid en het voorkomen van vendor lock-in te zijn geborgd.	

Nr.	Betreft	Vraag
296.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 1.1 Inleiding, blz 3	Inschrijver constateert dat er parallel aan deze aanbesteding een bredere uitvraag voor MDR-/SOC-dienstverlening voor de veiligheidsregio's wordt voorbereid c.q. uitgevoerd vanuit het NIPV. Kan Aanbestedende Dienst toelichten hoe deze aanbesteding zich verhoudt tot het NIPV-traject en of de uitkomsten daarvan gedurende de looptijd van de overeenkomst gevolgen kunnen hebben voor de gevraagde dienstverlening, scope of contractduur?
Antwoord	De VRH is geen deelnemer van de aanbesteding van het NIPV. De VRH kiest voor een eigen overeenkomst en daarvoor is deze aanbesteding.	

Nr.	Betreft	Vraag
297.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 4.2 Beoordelingsprocedure Kwaliteit, blz 18	Ten behoeve van een optimale afstemming van de aanbieding op de informatiebehoefte van Aanbestedende Dienst, verzoekt Inschrijver om een nadere toelichting op de samenstelling van de beoordelingscommissie. Kan Aanbestedende Dienst aangeven welke functies of expertisegebieden in de beoordelingscommissie zijn vertegenwoordigd en uit hoeveel leden deze commissie bestaat?
Antwoord	Zie antwoord bij vraag 186.	

Nr.	Betreft	Vraag
298.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 1.5.3 Samenwerking en doelstellingen van de overeenkomst, blz 9	In paragraaf 1.5.3 spreekt Aanbestedende Dienst over de continuering en verdere ontwikkeling van de huidige SIEM- en SOC-dienstverlening. Kan Aanbestedende Dienst toelichten welke verwachtingen hieraan zijn verbonden ten aanzien van de overname van de huidige dienstverlening en inrichting door een nieuwe opdrachtnemer, mede gezien de inzet van de huidige leverancier tot 31 december 2026?
Antwoord	Uitgangspunt is de overname van de bestaande SIEM- en SOC-dienstverlening. Van inschrijver wordt verwacht dat deze beschrijft hoe de overname en transitie worden vormgegeven en hoe vervolgens invulling wordt gegeven aan optimalisatie en verdere doorontwikkeling. Continuïteit van de dienstverlening is hierbij randvoorwaardelijk.	

Nr.	Betreft	Vraag
299.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 1.9 Omvang van de opdracht, blz 10	In paragraaf 1.9 wordt vermeld dat de opdrachtwaarde volgt uit de aanbesteding, terwijl in paragraaf 5.5 vaste tarieven zijn opgenomen voor zowel implementatie als dienstverlening. Kan Aanbestedende Dienst bevestigen dat de opdrachtwaarde voor de initiële looptijd van vier jaar is gebaseerd op een implementatievergoeding van € 30.000 exclusief btw en een maandelijkse vergoeding van € 15.000 exclusief btw gedurende 48 maanden? Indien aanvullende componenten onderdeel uitmaken van de opdrachtwaarde, verzoeken wij Aanbestedende Dienst deze nader te specificeren.
Antwoord	Dit is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
300.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 4.2 Beoordelingsprocedure Kwaliteit, blz 18	Inschrijver constateert dat de gunning voor 100% plaatsvindt op basis van de beoordeling van de kwaliteitscriteria 5.1 tot en met 5.4, aangezien de tarieven vast zijn gesteld en geen onderdeel uitmaken van de beoordeling. Kan Aanbestedende Dienst toelichten in welke situatie sprake kan zijn van een gelijke eindscore waarbij de beoordeling op het gunningscriterium Kwaliteit alsnog doorslaggevend is?
Antwoord	Uw constatering is terecht. Dit wordt aangepast naar: Als meerdere inschrijvingen eindigen met een gelijke score op de winnende positie, geeft de beoordeling op het gunningscriterium Kwaliteit K1 SIEM, vraag 1 de doorslag.	

Nr.	Betreft	Vraag
301.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 5.5 Prijs implementatie en maandelijkse dienstverlening SIEM-SOC, blz 26	Gezien het feit dat de implementatievergoeding en maandelijkse dienstverleningstarieven door Aanbestedende Dienst vooraf zijn vastgesteld, verzoekt Inschrijver om een nadere toelichting op de uitgangspunten die aan deze prijsstelling ten grondslag liggen. Kan Aanbestedende Dienst aangeven op basis van welke veronderstellingen ten aanzien van onder meer logvolume, incidentvolume, aantal te beheren use cases, detectieregels, rapportages en beheeractiviteiten deze tarieven zijn bepaald?
Antwoord	De VRH heeft prijsstelling gebaseerd op de huidige SIEM-SOC dienstverlening, rekening houdend met toekomstige dienstverlening. Zie ook antwoord op vraag 302.	

Nr.	Betreft	Vraag
302.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 1.4 Huidige situatie ICT- en security-omgeving van de VRH, blz 5	Kan Aanbestedende Dienst bevestigen dat de vaste maandprijs van €15.000 is gebaseerd op de in hoofdstuk 1.4 beschreven huidige omgeving en dat significante uitbreidingen van gebruikersaantallen, logvolume of additionele databronnen als wijziging van scope kunnen worden beschouwd?
Antwoord	Niet akkoord, het vaste all-in maandtarief is ongeacht wijzigingen in gebruikersaantallen, logvolume of additionele databronnen.	

Nr.	Betreft	Vraag
303.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 5.5 Prijs implementatie en maandelijkse dienstverlening SIEM-SOC, blz 26	Inschrijver gaat ervan uit dat de in paragraaf 5.5 genoemde vaste maandvergoeding van € 15.000 exclusief btw uitsluitend betrekking heeft op de uitvoering van de SIEM- en SOC-dienstverlening. Kan Aanbestedende Dienst bevestigen dat kosten voor Microsoft Sentinel-logingest, logretentie en overige Azure-consumptiekosten geen onderdeel uitmaken van deze vergoeding en rechtstreeks door Microsoft aan Aanbestedende Dienst worden gefactureerd?
Antwoord	Dat is correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
304.	Aanbestedingsdocument levering dienstverlening SIEM-SOC VRH, paragraaf 1.11 Overeenkomst, blz 11	Aanbestedende Dienst stelt in deze paragraaf dat over de voorwaarden niet kan worden gediscussieerd en dat geen enkele wijziging zal worden gehonoreerd. Inschrijver kan dit uitgangspunt deels begrijpen, maar wijst er nadrukkelijk op dat dit ook een risico voor de aanbesteding inhoudt. Een dergelijke houding strookt namelijk niet met de algemene aanbestedingsbeginselen zoals proportionaliteit en het motiveringsbeginsel. Conform de Gids Proportionaliteit, artikel 3.9 vereist dat de Aanbestedende Dienst specifiek aandacht heeft voor: "of individuele contractsbepalingen gebruikelijk zijn in de desbetreffende markt. Hierbij dient eveneens bekeken te worden of de bepalingen gebruikelijk zijn in contracten tussen bedrijven onderling; • of het wenselijk is dat bij bepalingen in een contract waarin een last, verplichting, verbintenis of beperking op de inschrijver wordt gelegd ten nadele van de inschrijver wordt afgeweken van het wettelijke stelsel van het verbintenissenrecht." Daarbij vereist artikel 3.9 B expliciet dat u als Aanbestedende Dienst inschrijvers de kans biedt suggesties en aanpassingen te doen alsmede afwijkingen voor te stellen: "Tijdens de aanbestedingsprocedure dienen potentiële inschrijvers altijd de kans te krijgen suggesties te doen voor aanpassingen aan de conceptovereenkomst of af te wijken van de inkoopvoorwaarden. Daarmee geef je als aanbestedende dienst de mogelijkheid onderbouwde voorstellen op te nemen. Het opleggen van een contract zonder enige mogelijkheid voor de inschrijver suggesties in te dienen is in beginsel disproportioneel." De gids Proportionaliteit heeft daarbij overigens reeds rekening gehouden met het feit dat overheidsvoorwaarden breed zijn opgesteld. Dat argument gaat dus niet op. Daarbij zijn de GIBIT niet in volledige samenspraak met het bedrijfsleven opgesteld. Kortom: het door u gehanteerde uitgangspunt is in strijd met de Gids Proportionaliteit en een potentieel risico voor de geldigheid van uw aanbesteding. Inschrijver verzoekt derhalve dit risico weg te nemen en inschrijvers een daadwerkelijke mogelijkheid te geven vragen te stellen over de voorwaarden en eventuele afwijkingen voor te stellen. Dat is niet alleen in hun belang, maar ook uitdrukkelijk in uw eigen belang. Inschrijver wijst er in dat kader ook nog nadrukkelijk op dat verschillende bepalingen (in met name de conceptovereenkomst) onjuist, althans onlogisch geformuleerd zijn. Het verhoogt de kwaliteit van uw overeenkomst als partijen in de gelegenheid worden gesteld om afwijkingen voor te stellen. Kunt u derhalve bevestigen dat u iedere vraag en/of wijzigingsvoorstel inzake de bepalingen uit de overeenkomst en GIBIT inhoudelijk zult beoordelen? Zo nee, kunt u toelichten waarom dit in uw geval te rechtvaardigen valt?
Antwoord	Elke vraag zal worden beoordeeld maar de intentie is om zo min mogelijk van deze voorwaarden af te wijken. Duidelijkheid is juist proportioneel.	

Nr.	Betreft	Vraag
305.	par 1.11, artikel 11.1 conceptovereenkomst	Aanbestedende Dienst stelt dat de overeenkomst voor onbepaalde tijd geldt. Kunt u bevestigen dat het aantal verlengingingen na vier jaar dus in beginsel onbeperkt is (tenzij de overeenkomst tegen het einde van een verlengingsjaar wordt opgezegd)? Zo ja, In dat geval is het proportioneel dat ook Inschrijver de mogelijkheid krijgt om de overeenkomst op enig moment op te zeggen. Immers, voor een inschrijver is het niet goed mogelijk om te overzien hoelang zij anders aan een overeenkomst vast zit die potentieel tot in lengte van jaren kan duren. Er zou bijvoorbeeld voor gekozen kunnen worden om een opzegmogelijkheid na elke twee jaar verlening op te nemen voor Inschrijver met voldoende lange opzegtermijn (van bijvoorbeeld 12 maanden), zodat deze tenminste de redelijke mogelijkheid heeft om op enig moment van de overeenkomst af te kunnen, indien zij dit nodig acht. Met de genoemde termijnen wordt rekening gehouden met de belangen van de Aanbestedende Dienst, zodat zij tijdig een nieuwe aanbesteding in de markt kan zetten, en zonder dat zij elk jaar het risico voor een opzegging loopt. Kunt u deze wijziging opnemen in de conceptovereenkomst?
Antwoord	Niet akkoord. Maar zie ook artikel 27.2 van de GIBIT 2025.	

Nr.	Betreft	Vraag
306.	Bijlage 2 Concept overeenkomst dienstverlening SIEM-SOC VRH, art. 1.5	In artikel 1.5 wordt de GIBIT boven de overeenkomst in rangorde geplaatst. Dit is ongebruikelijk, aangezien de GIBIT enkel algemene voorwaarden bevatten en de overeenkomst specifieke voorwaarden ten aanzien van deze opdracht bevat en daarmee ook afwijkingen kan bevatten ten aanzien van de GIBIT. Aanvullende documenten zoals bijvoorbeeld SLA dienen bovendien onderdeel te zijn van deze overeenkomst en dus ook te prevaleren boven de inkoopvoorwaarden. Kunt u derhalve de rangorde op grond hiervan aanpassen?
Antwoord	In de overeenkomst artikel 1.5 wordt de rangorde van de documenten aangepast naar 1 Overeenkomst; 2. Nota van inlichtingen 3 Aanbestedingsdocument 4 Gibit 5 Verwerkersovereenkomst 6 offerte leverancier.	

Nr.	Betreft	Vraag
307.	Bijlage 2 Concept overeenkomst dienstverlening SIEM-SOC VRH, art. 3.3 en 3.4	Inschrijver komt in de praktijk regelmatig tegen dat een een fatale termijn niet wordt gehaald omdat aan de zijde van de Aanbestedende Dienst vertraging ontstaat tijdens de implementatie. Kunt u bevestigen dat de periode van vertraging aan de zijde van Aanbestedende Dienst (waaronder begrepen diens leveranciers) naar rato bij de fatale termijn wordt opgeteld?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
308.	Bijlage 2 Concept overeenkomst dienstverlening SIEM-SOC VRH, art. 7.4	Inschijver levert SOC/SIEM dienstverlening aan een grote groep klanten. Inschrijver kan een update of upgrade in de dienstverlening niet van de goedkeuring van Aanbestedende Dienst laten afhangen. De GIBIT 2025, artikel 10 stelt deze eis zelf overigens ook niet en onduidelijk is waarom deze goedkeuring te rechtvaardigen valt. Derhalve is het voorstel van Inschrijver om deze goedkeuring voor updates en upgrades te laten vervallen. Kunt u deze aanpassing doen?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
309.	Bijlage 2 Concept overeenkomst dienstverlening SIEM-SOC VRH, art. 7.5	Inschrijver wijst erop dat Aanbestedende Dienst hier het begrip Upgrade en Update door elkaar lijkt te halen. Updates veranderen in beginsel niets aan de functionaliteit van de dienstverlening, terwijl Upgrades dat in de regel wel doen. Daarnaast worden Updates veelvuldig doorgevoerd en zou het vereisen van een acceptatieprocedure voor iedere Update een onwerkbare situatie opleveren. Kunt u derhalve U[date aanpassen naar Upgrade?
Antwoord	Akkoord. Bij artikel 7.5 van de overeenkomst wordt het woord update vervangen door woord upgrade. Tekst wordt dan: Bij Implementatie van een Upgrade zal de Acceptatieprocedure worden doorlopen.	

Nr.	Betreft	Vraag
310.	Bijlage 2 Concept overeenkomst dienstverlening SIEM-SOC VRH, art. 7.6	Inschrijver zou graag willen toevoegen dat eventuele boetes op een aanvullende schadevergoeding in mindering worden gebracht in het geval Aanbestedende Dienst beide vordert. Is dit akkoord?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
311.	Bijlage 2 Concept overeenkomst dienstverlening SIEM-SOC VRH, art. 8.2	De bepaling laat onduidelijk of indexatie vanaf 2028 een recht is voor Inschrijver, of dat dit enkel in overleg mogelijk is. Inschrijver acht het redelijk dat zij na het eerste jaar ieder jaar mag indexeren, mits zij Aanbestedende Dienst daarvan tijdig (30 dagen voorafgaand) op de hoogte stelt. Kunt u deze verduidelijking toevoegen?
Antwoord	Dit is akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
312.	Bijlage 2 Concept overeenkomst dienstverlening SIEM-SOC VRH, art. 9.2	Kan Aanbestedende Dienst bevestigen dat de verplichting voor het maken van back-ups uitsluitend ziet op de detectie-alerts die Inschrijver middels de dienstverlening verwerkt en niet op alle netwerkdata van Aanbestedende Dienst?
Antwoord	Correct.	

Nr.	Betreft	Vraag
313.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 4.3	Inschrijver verzoekt Aanbestedende Dienst om te bevestigen dat de fatale termijn van art. 4.3 in de context van NIS2-implementatie (Cyberbeveiligingswet) en de AI Act uitsluitend geldt voor de specifieke onderdelen van de ICT Prestatie die rechtstreeks worden geraakt door de nieuwe wetgeving, en niet voor de gehele SOC/MDR-dienstverlening, alsmede dat Inschrijver recht heeft op redelijke aanpassingstermijn indien de bevoegde toezichthouder nadere guidance uitvaardigt. De Cyberbeveiligingswet (implementatie NIS2) en de AI Act bevatten verplichtingen die geleidelijk in werking treden en waarover toezichthouders (NCSC, Rijksinspectie Digitale Infrastructuur, AP) nog nadere invulling geven. Als de fatale termijn van art. 4.3 breed wordt uitgelegd, kan iedere wetswijziging op het snijvlak van cybersecurity en AI een automatische fatale deadline voor Inschrijver creëren, ook als de concrete verplichting door toezichthouders nog niet is geconcretiseerd. Inschrijver stelt voor om voor zover van belang na gunning te definiëren welke onderdelen van de ICT-prestatie mogelijk worden geraakt door veranderende wet- en regelgeving. Kunt u hiermee akkoord gaan?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
314.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 7	Kunt u bevestigen dat deze coördinatieverplichting en verantwoordelijkheid zich uitsluitend uitstrekt tot derde partijen die door Inschrijver zelf worden ingeschakeld bij de levering van de diensten?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
315.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 10.11	Inschrijver stelt voor om op te nemen dat van meerdere malen van overschrijding van hetzelfde Service Level als genoemd in dit artikel sprake is bij 3 achtereenvolgende overschrijdingen. Daarnaast stelt inschrijver voor om gezien de aard van de dienstverlening op te nemen dat artikel 10.11 uitsluitend ziet op incidenten die als p1 of p2 kwalificeren (en dus serieuze dreiging vormen). Kan Aanbestedende Dienst hiermee instemmen?
Antwoord	Beiden niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
316.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 10.16	De diensten die onderdeel zijn van de opdracht zijn kwalitatief afhankelijk van de meest recente updates. Als de Aanbestedende Dienst weigert updates uit te voeren, komt direct de kwaliteit van de dienstverlening in gevaar. Het is onwenselijk en ook onredelijk voor Inschrijver dat Opdrachtgever 18 maanden mag achterlopen bij het in gebruik nemen van Updates inzake de dienstverlening bij dergelijke securitydiensten. Dit artikel is wat Inschrijver betreft niet bedoeld voor de onder deze uitvraag gevraagde diensten. Er ontstaan niet zozeer kosten voor Inschrijver als de Aanbestedende Dienst achterblijft bij Updates, maar wel risico's voor uw veiligheid met alle gevolgen van dien. Inschrijver verzoekt de Aanbestedende DIenst derhalve art. 10.16 GIBIT buiten toepassing te verklaren, is de Aanbestedende Dienst daartoe bereid? zo nee, waarom niet?
Antwoord	Niet akkoord, maar dit lijkt een uitzonderlijke situatie waarover op dat moment overleg zal worden uitgevoerd.	

Nr.	Betreft	Vraag
317.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 11.2	Inschrijver wijst erop dat de overeenkomst geen duidelijke regeling bevat wanneer de eenmalige en periodieke vergoedingen gefactureerd mogen worden, terwijl dit artikel ook geen volledige regeling kent. Kunt u derhalve bevestigen dat 1) 30% van de eenmalige vergoeding voorafgaand aan implementatie gefactureerd mag worden 2) de resterende 70% van de eenmalige vergoeding na integrale acceptatie, en 3) de periodieke vergoeding na livegang per jaar vooruit?
Antwoord	De implementatievergoeding: van het implementatietarief mag 50% bij aanvang van de implementatie in rekening worden gebracht en 50% na succesvolle afronding van de implementatie. Maandelijkse vergoeding: het vaste maandtarief mag maandelijks vooraf in rekening worden gebracht bij VRH.	

Nr.	Betreft	Vraag
318.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 13.1	De garantie in artikel 13.1 kan niet onbeperkt van aard zijn. Deze is immers ook in grote mate afhankelijk van de kwaliteit van data die van Aanbestedende Dienst wordt verkregen via de relevante koppelingen. Nauwkeurigheid is daarmee onhoudbaar als resultaatsverbintenis. Bovendien is deze bij de te leveren dienstverlening in feite al gekoppeld aan de Service Levels die partijen zullen afspreken in de SLA. Kan derhalve worden toegevoegd dat deze nauwkeurigheid wordt bepaald aan de hand van de nader overeen te komen Service Levels en dat het een inspanningsverbintenis betreft voor zover het gaat om factoren die van invleod kunnen zijn maar buiten de invloedssfeer van inschrijver liggen?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
319.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 13.2	De aard van de dienstverlening kan met zich meebrengen dat specifieke treath intel informatie gedeeld moet worden met o.a. NCSC en andere partijen die lid zijn van het Cyclotronprogramma als onderdeel van het nationale programma om onze nationale cyberveiligheid te bevorderen . Deze intel kan niet gepseudo- of anonimiseerd worden, omdat het nu juist gaat om de intel zelf. Daarmee is het ook niet mogelijk om volledig uit te sluiten dat deze informatie tot Aanbestedende Dienst te herleiden valt. Wel kan zij deze toezegging doen voor zover het persoonsgegevens betreft van Aanbestedende Dienst Kan Aanbestedende Dienst bevestigen dat dit in het kader van deze bepaling voldoende is?
Antwoord	Niet op voorhand akkoord, bij verwachte afwijking dient opdrachtnemer met opdrachtgever te overleggen.	

Nr.	Betreft	Vraag
320.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 13.3	Inschrijver wijst erop dat Detectie-algoritmen in productie (ML-gebaseerde anomaly detection, behavioral analytics) vaak niet volledig explaineerbaar zijn op individueel niveau. Daarnaast kan Inschrijver niet toezeggen dat een specifieke detectiegebeurtenis volledig wordt geanalyseerd door middel van een forensische constructie zonder dat dit extra kosten geeft. Immers, dit is normaliter onderdeel van aanvullende Cert-dienstverlening die Aanbestedende Dienst in dat geval kan afnemen. Inschrijver stelt derhalve voor dat de individuele uitlegplicht beperkt is tot gevallen waarbij de algoritmische toepassing direct ten grondslag heeft gelegen aan een beslissing die de Opdrachtgever heeft genomen met rechtsgevolgen voor derden. Is dit akkoord voor Aanbestedende Dienst?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
321.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 14.1	Inschrijver stelt voor dat "menselijk toezicht" voor geautomatiseerde response-acties gezien de aard van de dienstverlening wordt ingevuld als (i) mogelijkheid tot achteraf-audit van elke geautomatiseerde actie, (ii) configureerbare drempelwaarden voor autonome actie overeengekomen in de SLA, en (iii) een eventuele escalatieprocedure. De praktijk van de MDR/SOC-dienstverlening is namelijk dat er binnen vooraf afgestemde kaders steeds meer zal worden toegewerkt naar geautomatiseerde response (bijv. automatische isolatie van een endpoint door SOAR). Menselijk toezicht vóóraf is dan operationeel onhaalbaar. Kan Aanbestedende DIenst hiermee instemmen?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
322.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 14.4	Inschrijver stelt voorop dat de interpretatie van de AI-verordening nog in ontwikkeling is (er is nog nauwelijks jurisprudentie). Op basis van eigen beoordelingen komt Inschrijver tot de conclusie dat door haar gehanteerde AI-systemen geen hoog risico zijn. Deze conclusie kan echter in de toekomst veranderen op basis van gewijzigde inzichten en ontwikkelingen in wetgeving en jurisprudentie. Kan daarom worden toegevoegd dat een gewijzigde classificatie achteraf binnen redelijke termijn door Leverancier moet worden gemeld?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
323.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 14.8	Inschrijver stelt voor om de bijstandsplicht nader in te kaderen door op te nemen dat inschrijver gehouden is om "redelijke medewerking" te verlenen. Kan Aanbestedende Dienst dit toevoegen?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
324.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 17.3 + 17.4	Inschrijver wijst erop dat het budget voor de aanbesteding relatief beperkt is en dat de totale aansprakelijkheid per jaar voor zaakschade en overige schade daarmee in disproportionele verhouding staat tot de jaarvergoeding. In dat kader wijst Inschrijver erop dat Aanbestedende Dienst op grond van de gids proportionaliteit ook is gehouden om rekening te houden met de risico's die de aanbestedende dienst daadwerkelijk loopt en de gebruikelijke aansprakelijkheidseis in de betreffende branche of voor de betreffende opdracht naar aard en omvang. In dat kader is van belang dat een gangbare aansprakelijkheidsbeperking in de IT-markt 1x ACV per contractjaar betreft, alsmede dat indirecte schade, gederfde winst en omzetverlies, vertragingsschade en gevolgschade volledig zijn aangesloten. In dat kader kan Inschrijver als middenweg Art. 17.4 GIBIT 2025 accepteren, maar stelt zij voor om het begrip zaakschade uit 17.3 te verwijderen (en deze bepaling dus enkel op persoonsschade te laten zien) en daarnaast om een aanvullende bepaling op te nemen waarmee indirecte schade, gevolgschade, gederfde winst en verlies van omzet, alsmede vertragingsschade volledig is uitgesloten. Kan Aanbestedende Dienst daarmee instemmen? Zo nee, waarom niet?
Antwoord	Niet akkoord. De VRH vindt dat deze invulling aansluit op de risico's en de invloed op deze risico's bij deze dienstverlening.	

Nr.	Betreft	Vraag
325.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 17.5	Inschrijver verzoekt Aanbestedende Dienst om te verduidelijken dat art. 17.5 sub iv (doorwerking van toezichthoudersboetes) uitsluitend van toepassing is als de boete opgelegd aan de Aanbestedende Dienst rechtstreeks verband houdt met een aantoonbare tekortkoming van Inschrijver, en niet geldt als de Aanbestedende Dienst door haar eigen handelen als verwerkingsverantwoordelijke een boete ontvangt waaraan inschrijver geen of slechts deels verwijt treft. Voorts verzoekt inschrijver Aanbestedende Dienst om te bevestigen dat de aansprakelijkheidslimieten van art. 17.3 en 17.4 ook van toepassing zijn op schade die voortvloeit uit een beveiligingsincident waarbij Inschrijver als SOC-dienstverlener niet tijdig heeft gedetecteerd, zodat het commercieel risico voor inscrhijver proportioneel is ten opzichte van de overeengekomen vergoeding (dit betreffen immers situaties die onder de reguliere dienstverlening vallen en derhalve ook in aanmerking dienen te komen voor de aansprakelijkheidsbeperking, zodat inschrijver zich ook daartegen kan verzekeren.
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
326.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 19.6	Inschrijver acht het niet redelijk en disproportioneel dat de boete niet beperkt is tot een maximaal bedrag. Is Aanbestedende Dienst bereid om de boete maximaliseren op € 25.000,- per contractjaar?
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr.	Betreft	Vraag
327.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 20.2	Inschrijver verzoekt Aanbestedende Dienst om te verduidelijken dat een cyberaanval op de eigen infrastructuur van inschrijver (bijv. een supply-chain-aanval op SOC-platform van inschrijver) eveneens als overmacht kwalificeert. Kunt u dit bevestigen?
Antwoord	Niet akkoord	

Nr.	Betreft	Vraag
328.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 21.10	Inschrijver acht het redelijk en ook marktconform dat de vrijwaring zoals opgenomen in artikel 21.5 de enige remedie is die de Aanbestedende Dienst ter beschikking staat. Een enkele aansprakelijkstelling van de Aanbestedende Dienst als voorwaarde voor ontbinding is een onredelijk groot risico voor Inschrijver. Is de Aanbestedende Dienst derhalve bereid deze bepaling buiten toepassing te verklaren? Zo nee waarom niet?
Antwoord	Niet akkoord. De VRH vindt deze invulling passend.	

Nr.	Betreft	Vraag
329.	Bijlage 4 VNG gibit 2025, art. 32.5	Deze bepaling bevat een RTO en RPO voor data. Inschrijver acht deze bepaling echter niet van toepassing omdat niet sprake is van een gewone SaaS-dienst waarbij de back-up verantwoordelijkheid bij leverancier ligt. Inschrijver stelt derhalve voor om dee bepaling buiten toepassing te verklaren. In het geval Aanbestedende Dienst van oordeel is dat deze bepaling wel degelijk van toepassing is, is het verzoek om dan toe te lichten op welke data en systemen deze bepaling van toepassing is.
Antwoord	Niet akkoord.	